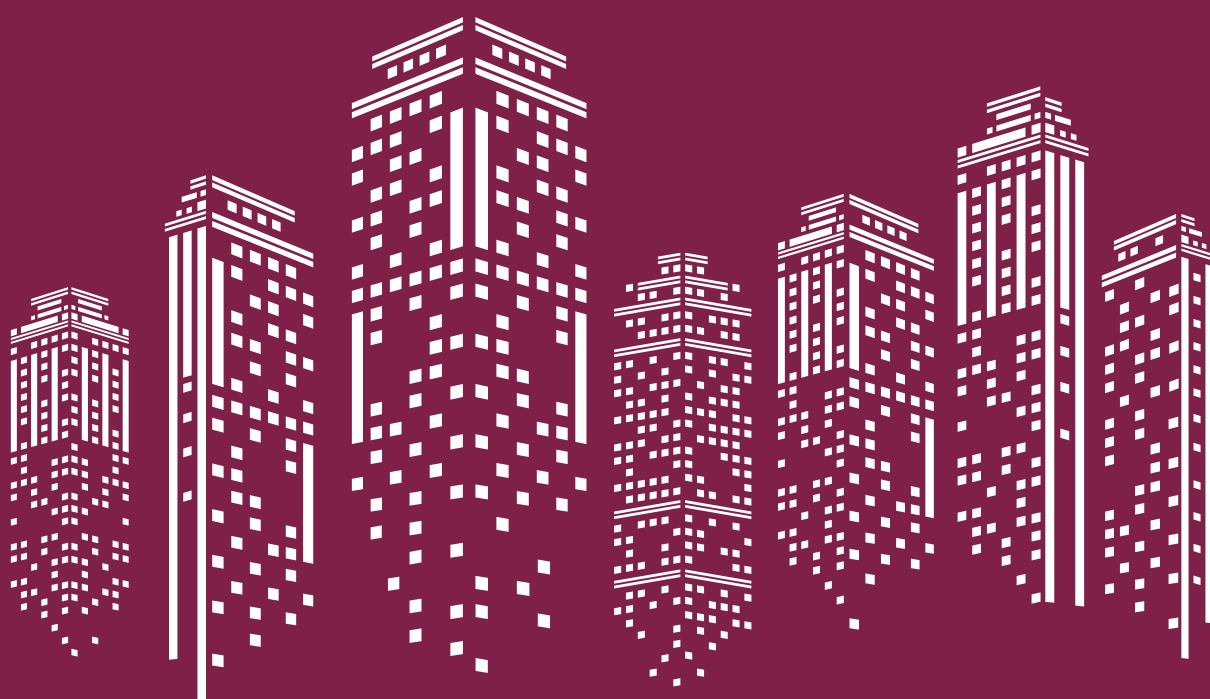

AGER

ASOCIAȚIA PENTRU GUVERNARE EFICIENTĂ ȘI RESPONSABILĂ

RAPORT DE MONITORIZARE A ACHIZIȚIILOR SECTORIALE

septembrie 2023 - mai 2024

AGER

ASOCIAȚIA PENTRU GUVERNARE EFICIENTĂ ȘI RESPONSABILĂ

Chișinău, 2024

AGER

ASOCIAȚIA PENTRU GUVERNARE EFICIENTĂ ȘI RESPONSABILĂ

Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER este o organizație neguvernamentală și non-profit a cărei misiune este de a promova realizarea practică a conceptelor de bună guvernare. Scopul AGER constă în a contribui la promovarea reformelor pentru edificarea unui stat de drept bazat pe respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în care guvernarea este eficientă, transparentă și responsabilă, activează în serviciul public și beneficiul tuturor cetățenilor Republicii Moldova.

PARTENERSHIP FOR
TRANSPARENCY

[Fondul de Parteneriat pentru Transparență](#) (PTF) are sediul în Washington DC și are misiunea este de a promova abordări inovatoare conduse de societatea civilă pentru îmbunătățirea guvernării, creșterea transparenței, promovarea statului de drept și reducerea corupției în țările în curs de dezvoltare și în curs de dezvoltare. Din 2000, PTF a susținut peste 250 de proiecte care vizează promovarea implicării ONG-urilor în decizii, procese și legi care impun transparența și responsabilitatea în achizițiile publice.

www.viitorul.org

[IDIS „Viitorul”](#) este un think tank independent, înființat în 1993 care combină cercetarea socială, politică și economică cu componente solide de advocacy. Instituția realizează cercetări aplicate de monitorizare pe mai multe domenii: economie, politica socială, politicile UE, dezvoltarea regională, dar și riscurile de securitate și de politică externă.

Toate drepturile protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației AGER, cu condiția indicării sursei de informație.

Acest raport este un produs al proiectului „Monitorizarea achizițiilor sectoriale în Republica Moldova”, desfășurat de A.O. „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER”, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului [„Consolidarea integrității în achizițiile publice”](#). Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

Opiniile exprimate în cadrul proiectului și responsabilitatea pentru conținutul acestui produs aparțin autorilor proiectului și nu reflectă neapărat opinia IDIS „Viitorul” și a donatorului.

CUPRINS

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
SUMAR EXECUTIV	6
CAPITOLUL 1. APLICAREA CADRULUI LEGAL ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR SECTORIALE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE	8
CAPITOLUL 2. INDICATORI DE RISC IDENTIFICAȚII ÎN PROCESUL DE MONITORIZARE A ACHIZIȚIILOR SECTORIALE	17
CAPITOLUL 3. MONITORIZAREA APLICĂRII NORMELOR METODOLOGICE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE	44
CAPITOLUL 4. MONITORIZAREA DECIZIILOR ANSC ÎN PRIVINȚA ACHIZIȚIILOR SECTORIALE	52
CAPITOLUL 5. PROBLEME POSIBILE, SOLUȚII ABORDATE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE	57
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	63

ABREVIERI

AAP – Agenția Achiziții Publice
AC – Autoritate Contractantă
AGER – Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER
ANSC – Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor
AVM - Achiziție de Valoare Mică
BAP – Buletinul Achizițiilor Publice
COP – Cerere de oferte de prețuri
CTIF - Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe
DUAЕ – Documentul Unic de Achiziții European
EC - Entitate contractantă
GL – Grup de lucru
HG – Hotărâre de Guvern
ÎM – Întreprindere Municipală
ÎS – Întreprindere de Stat
LP – Licitație Publică
NFP - Negociere fără Publicarea Prealabilă a unui anunț de participare
OE - Operator Economic
ONG – Organizație Neguvernamentală
SA – Societate pe Acțiuni
SIA RSAP – sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice”
SRL – Societate cu Răspundere Limitată

INTRODUCERE

În perioada septembrie 2023 - mai 2024, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER a monitorizat procedurile de achiziții desfășurate în conformitate cu prevederile [Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale](#), în cadrul proiectului „Monitorizarea achizițiilor sectoriale în Republica Moldova”, implementat de A.O. „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER”, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului [„Consolidarea integrității în achizițiile publice”](#). Prezentul raport de monitorizare prezintă principalele constatări și concluzii observate pe parcursul activității de monitorizare desfășurată în perioada septembrie 2023 - mai 2024. În baza concluziilor, raportul conține o serie de sugestii și recomandări, atât de ordin legislativ și normativ, cât și de ordin funcțional, orientate spre îmbunătățirea sistemului de achiziții sectoriale din Republica Moldova.

Metodologie

Raportul a fost elaborat de către Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER în rezultatul analizei a aproximativ 100 de proceduri de achiziție desfășurate conform Legii 74/2020, a datelor despre contractele atribuite și datelor din Buletinele Achizițiilor Publice (disponibile pe [pagina web a Agenției Achiziții Publice](#)), datelor din SIA RSAP (MTender), precum și a deciziilor emise de către Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor. La fel, reprezentanții AGER au solicitat informații, au participat în calitate de reprezentanți ai societății civile în grupurile de lucru ale entităților contractante pentru anumite proceduri de licitație și au asistat la ședințe publice de examinare a contestațiilor la ANSC. De asemenea, monitorii AGER au organizat o masă rotundă cu reprezentanții entităților contractante și autorităților cu atribuții în domeniul achizițiilor sectoriale, în cadrul căreia au fost discutate provocările cu care se confruntă părțile implicate în aceste procese și posibile soluții. Raportul conține sinteza problemelor și erorilor identificate, împreună cu recomandări formulate în vederea eficientizării procesului de achiziție publică, atât prin prisma modificărilor legislative necesare, precum și a măsurilor concrete ce trebuie întreprinse de către actorii cheie din domeniu.

SUMAR EXECUTIV

Domeniul achizițiilor sectoriale în Republica Moldova a fost reglementat pentru prima dată prin Legea nr. 74, publicată în Monitorul Oficial la data de 26.06.2020, și intrată în vigoare la un an de la adoptare, având rolul de transpunere a Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/C. Prin Legea nr 291 din 19.10.23, au fost aduse modificări la Legea nr. 74/2020, în sensul unei mai bune alinieri la directiva menționată. Apreciem faptul că unele recomandări formulate anterior de societatea civilă au fost luate în considerare, în special în ceea ce privește reglementarea atribuțiilor Agenției Achiziții Publice referitoare la sectorul achizițiilor de utilități, inclusiv stabilirea competențelor de monitorizare a procedurilor de achiziții sectoriale, instruirea și acordarea suportului metodologic, analiza statistică a achizițiilor sectoriale, elaborarea și publicarea rapoartelor privind achizițiile sectoriale. Cu toate acestea, o serie de alte propuneri ale societății civile, incluse în [Nota cu propuneri la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale](#), elaborată în comun de către IDIS „Viitorul” și AGER, au fost ignorate. Mai nou, Ministerul Finanțelor a supus consultărilor publice [proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind certificarea specialiștilor în domeniul achizițiilor publice/sectoriale](#). Obiectivul urmărit prin certificarea specialiștilor în aceste domenii este îmbunătățirea nivelului de cunoștințe, aptitudini și competențe profesionale ale specialiștilor din cadrul autorităților/entităților contractante și furnizorilor de servicii de achiziție.

Prin acest raport, ne propunem să scoatem în evidență cele mai frecvente probleme din domeniul achizițiilor sectoriale, dar și să formulăm recomandări de îmbunătățire. Fiind reglementate relativ recent, achizițiile sectoriale pun încă în dificultate actorii implicați în aceste procese. Cu sau fără intenție, se admit erori și încălcări la toate etapele, începând cu planificarea și finalizând cu executarea contractelor de achiziții sectoriale. În procesul de monitorizare, am identificat o serie de indicatori de risc incidenți în achizițiile sectoriale. Printre aceștia, cel mai frecvent am întâlnit:

- ▶ Planificarea defectuoasă a achizițiilor sectoriale;
- ▶ Evitarea aplicării cadrului legal în domeniul achizițiilor sectoriale;
- ▶ Transparența redusă a achizițiilor sectoriale, inclusiv de valoare mică, desfășurate de unele entități contractante;
- ▶ Cerințe și specificații tehnice restrictive;
- ▶ Selectarea incorectă a procedurii/ Licității cu cerințe și criterii de evaluare ambigui;
- ▶ Participarea la achizițiile sectoriale cu oferte concertate/denaturarea concurenței;

- ▶ Cerințe neclare privind standardele de conformitate și de calitate stabilite de entitățile contractante;
- ▶ Procurarea bunurilor necertificate conform normelor legale în cadrul achizițiilor sectoriale;
- ▶ Evitarea lotizării în achizițiile desfășurate de unele entități contractante;
- ▶ Desemnarea câștigătoare a unei oferte neconforme sau favorizarea unor operatori economici care au depus oferte neconforme;
- ▶ Evaluarea necorespunzătoare a ofertelor sau respingerea neîntemeiată a unei oferte;
- ▶ Acorduri adiționale de modificare a contractelor neconforme;
- ▶ Anularea frecventă a procedurilor de achiziție după deschiderea ofertelor/anunțarea rezultatelor, din cauza erorilor din documentația de atribuire.

Spre deosebire de cadrul legal de reglementare a achizițiilor publice, în achizițiile sectoriale mai persistă goluri de reglementare. Deși au fost adoptate norme metodologice privind aplicarea prevederilor Legii 74/2020, am identificat o serie de deficiențe, pe care le-am descris mai detaliat și exemplificat în capitolul III al acestui raport. Printre acestea enumerăm:

- ▶ Adoptarea cu întârziere a normelor metodologice;
- ▶ Inflația juridică;
- ▶ Prevederi ce afectează negativ achizițiile sectoriale;
- ▶ Aspecte rămase nereglementate și care pun în dificultate actorii implicați în procesele aferente achizițiilor sectoriale.

Un alt aspect la care se referă acest raport este practica examinării contestațiilor în achizițiile sectoriale la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (CNSC). Capitolul corespunzător monitorizării deciziilor ANSC conține analiza unor cazuri pe care le-am considerat deosebit de relevante din practica ANSC.

CAPITOLUL 1

APLICAREA CADRULUI LEGAL ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR SECTORIALE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE

Potrivit datelor prezentate de Ministerul Finanțelor încă în anul trecut, în Republica Moldova sunt peste 100 de entități contractante, care ar trebui să-și desfășoare procedurile de achiziții publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale. Într-un raport de monitorizare a achizițiilor sectoriale, publicat la începutul anului 2023, am notat că doar 15 entități contractante publicaseră anunțuri de intenție, anunțuri de participare și anunțuri de atribuire în Buletinul Achizițiilor Publice al Agenției Achiziții Publice în perioada ianuarie - iunie 2022. Ulterior, pe parcursul aceluiași an, alte entități contractante au mai început să publice anunțuri, dar numărul acestora a rămas oricum mic raportat la numărul total.

Am făcut același exercițiu și în perioada iulie - decembrie 2023, și am ajuns la concluzia că numărul entităților contractante care au publicat cel puțin o dată anunțuri în Buletinul Achizițiilor Publice este redus. Lista acestor entități este următoarea:

1. „Premier Energy Distribution” SA
2. ÎCS „Premier Energy” SRL
3. Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
4. SRL „Chișinău-gaz”
5. ÎS „Moldelectrica”
6. SA „CET-Nord”
7. S.A. „RED-NORD”
8. SRL „Rotalin Gaz Trading”
9. „MOLDOVATRANSGAZ” SRL
10. S.A. „TERMOELECTRICA”
11. ÎM „Regia transport electric”
12. Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”
13. Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”
14. Î. S. „Aeroportul Internațional Chișinău”
15. „VESTMOLDTRANSGAZ” SRL
16. Regia „Apă Canal-Orhei” S.A.

Numărul entităților contractante care desfășoară procedurile de achiziții publice în sistemul Mtender este de asemenea mic. Legea 74/2020 nu obligă entitățile contractante să desfășoare procedurile de achiziții publice în sistemul Mtender, acestea având libertatea de a utiliza alte mijloace pentru desfășurarea procedurilor de achiziții. Pe de altă parte, Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică aprobat prin HG nr. 870/2022 prevede că achizițiile sectoriale de valoare mică se vor desfășura sau se vor raporta în sistemul Mtender. Aceste prevederi au intrat în vigoare în luna iulie 2023.

Printre entitățile contractante care desfășoară procedurile de achiziții în sistemul Mtender enumerăm:

1. Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
2. SRL „Chișinău-gaz”
3. ÎS „Moldelectrica”
4. SA „CET-Nord”
5. S.A. „RED-NORD”
6. SA „Energocom”
7. SRL „Rotalin Gaz Trading”
8. „MOLDOVATRANSGAZ” SRL
9. S.A. „TERMOELECTRICA”
10. ÎM „Regia transport electric”
11. ÎM „Parcul Urban de Autobuze”
12. Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”
13. Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”
14. Î. S. „Aeroportul Internațional Chișinău”,
15. „VESTMOLDTRANSGAZ” SRL
16. Regia „Apă Canal-Orhei” S.A.
17. Î.M. „Apă-Canal” din Ungheni
18. Apă-Canal Cahul
19. Apă-Canal Edineț
20. ÎM Regia Apă-Canal Bălți
21. IMDP „Apă-Canal” Anenii Noi
22. Apă-Canal Ocnîța
23. Orhei-gaz SRL
24. SA „Operator Regional Apă-Canal Hîncești”
25. ÎM Orhei Transport
26. SRL Bălți-Gaz
27. ÎS „Portul Fluvial Ungheni”
28. Edineț-Gaz
29. Ialoveni-gaz
30. SRL Cimișlia Gaz
31. SRL Florești-Gaz
32. SRL „Ștefan Vodă-Gaz”
33. Ungheni-Gaz SRL
34. Gagauz-Gaz SRL
35. Regiment de aviație, Florești

Observăm că unele entități contractante mici desfășoară în Mtender achiziții sectoriale de valoare mică, unele impulsionate de noile modificări la regulamentul privind achizițiile de valoare mică, aparent, în timp ce altele utilizau și anterior Mtender. Pentru achizițiile sectoriale care se încadrează în pragurile prevăzute de Legea 74/2020, desfășurarea procedurilor de achiziții sectoriale în sistemul Mtender este opțională. Din acest motiv, numărul entităților contractante mari care desfășoară achiziții în sistemul Mtender este relativ redus. Motivele sunt diverse. Unele entități contractante, cum este „Premier Energy Distribution” SA utilizează propriul sistem electronic Bravo Solutions, despre care aceștia afirmă că ar corespunde în mai mare măsură necesităților entității.

Totuși, aplicarea prevederilor legii 74/2020 este obligatorie, dacă facem abstracție de excepțiile prevăzute în aceeași lege. Cu toate acestea, se crează impresia că cea mai mare parte a banilor utilizați pentru proiecte mari de infrastructură sau alte cheltuieli substanțiale se încadrează în excepții. Spre exemplu, unele entități contractante realizează achiziții sectoriale mari în cadrul unor proiecte finanțate din împrumuturi externe, unde achizițiile se desfășoară conform regulile instituțiilor financiare internaționale. Este exemplul „Apă-Canal Chișinău” sau Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. Alte entități, precum „Energocom” au realizat achiziții mari de gaze, care cad sub două excepții, deoarece achizițiile de gaze nu se desfășoară conform prevederilor Legii 74/2020, iar sursele financiare au fost împrumuturile de la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare. Alte achiziții sectoriale au fost considerate strategice, iar Comisia pentru Situații Excepționale a dispus efectuarea acestora în afara prevederilor Legii 74/2020. La această categorie putem aduce drept exemplu contractul de antrepriză pentru reabilitarea porțiunii moldovenești a tronsonului de cale ferată Basarabeasca (Republica Moldova) – Berezyne (Ucraina), cu o lungime totală de 1188 metri și achiziția de lucrări pentru reabilitarea liniei de cale ferată Cahul-Giulgiulești, pentru care s-au alocat 60 milioane lei. Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a refuzat accesul la informații al reprezentanților AGER referitor la contractele de achiziții atribuite în rezultatul deciziilor Comisiei Situații Excepționale. Unele entități, cu capital străin, desfășoară activități în domeniul portuar sau poștal în Republica Moldova etc, fără a se conforma prevederilor Legii 74/2020, deși beneficiază de drepturi exclusive în acest sens.

Astfel, impactul reglementării acestui domeniu prin Legea 74/2020 este infim.

Desfășurarea achizițiilor sectoriale în sistemele electronice proprii ale entităților contractante

ÎCS „PREMIER ENERGY DISTRIBUTION”

ÎCS „Premier Energy Distribution” este o întreprindere cu capital străin care desfășoară activitate în domeniul energiei electrice și are calitatea de entitate contractantă în virtutea

drepturilor exclusive oferite prin act normativ. ÎCS „Premier Energy Distribution” desfășoară procedurile de achiziții publice conform prevederilor legii 74/2020, însă nu utilizează sistemul SIA RSAP Mtender. Entitatea utilizează un alt sistem electronic, Bravo Solutions, preluat de la compania-mamă. Potrivit explicațiilor reprezentanților ÎCS „Premier Energy Distribution”, acest sistem ar răspunde mai bine necesităților entității și ar fi mai practic în utilizare decât sistemul Mtender. În sistemul Mtender nu am identificat nici achiziții de valoare mică desfășurate de această entitate contractantă, deși desfășurarea sau raportarea achizițiilor sectoriale de valoare mică în Mtender este obligatorie începând cu luna iulie 2023.

Din afirmațiile reprezentanților entității contractante, legea 74/2020 ar fi făcut mai dificilă munca specialiștilor în achiziții, în special din cauza termenelor impuse. O altă cauză ar fi faptul că unele achiziții nu ar putea fi desfășurate conform prevederilor legii 74/2020, dar nu se regăsesc la excepții. În rezultatul propunerilor de modificare a legii înaintate de entitate, a fost acceptată includerea la excepții a procedurilor de încheiere a contractelor de muncă. Alte propuneri, legate de includerea la excepții a procedurilor de încheiere a contractelor de servicii de audit a situațiilor financiare, de încasare a plăților, de formare profesională și servicii specializate de consultanță, nu au fost acceptate. Pentru entitate ar fi dificil să realizeze licitații pentru achiziția de servicii de încasare a plăților bancare, spre exemplu, deoarece își doresc să aibă astfel de contracte cu toate băncile comerciale. La fel, aceștia consideră oportună reglementarea posibilității ca, în cazul în care în cadrul unei proceduri de achiziție sectoriale finalizate, operatorul economic căruia i-a fost atribuit și a semnat contractul, informează ulterior despre imposibilitatea executării contractului, de a purcede la următoarea cea mai avantajoasă ofertă prezentată în cadrul procedurii de achiziție finalizate, fără a relansa o nouă procedură de achiziții pentru acest lot. Propunerea a fost făcută în cadrul consultărilor publice în legătură cu proiectul de modificare a Legii 74/2020. Aceasta nu a fost acceptată din următoarele motive: *„Procedura de achiziție se finalizează cu atribuirea și semnarea contractului, modificarea căruia este posibilă doar în condițiile art.82. În cazul în care contractul este rezoluționat, se aplică prevederile pct. 22 din HG nr. 464/2022. Modificarea acestor principii va genera mai multe riscuri decât beneficii, inclusiv de corupere și limitare a concurenței.”*

În ceea ce ține de desfășurarea nemijlocită a procedurilor de achiziție publică de ÎCS „Premier Energy Distribution”, această entitate utilizează, de regulă, procedurile de licitație deschisă sau licitație restrânsă, mai rar negocierile fără publicare prealabilă sau acordurile-cadru pentru unele servicii. La procedurile de achiziții participă operatori economici înregistrați în sistemul Bravo Solutions, aceștia având acces la procedurile care se desfășoară în sistem. De asemenea, operatorii economici care văd anunțurile publicate în BAP sau pe pagina web, pot solicita înregistrarea în sistem. Ofertele se depun separat pentru partea tehnică și pentru partea economică. De asemenea, sunt două grupuri de lucru separate, unul pentru partea tehnică, iar altul pentru partea economică. Fiecare grup are acces doar la partea sa din ofertă. Se evaluează tehnic toate ofertele depuse, iar cele calificate sunt evaluate economic. Pentru bunurile strategice pot fi incluse condiții sa fie

omologate sau omologabile, iar fabricile care produc trebuie să treacă această procedură de omologare, teste, care să confirme că bunurile corespund standardelor. În cadrul entității este și un departament de omologare, care verifică aceste aspecte, și chiar pot merge la teste la fabrici, să verifice dacă corespund cerințelor lor. Dacă se procură astfel de bunuri, în grupul de lucru pentru partea tehnică sunt incluse și persoane din departamentul de omologare. De obicei, grupurile de lucru nu se întrunesc în ședințe, fiecare fiind responsabil de atribuțiile proprii. Până în prezent, a fost depusă doar o contestație la ANSC, respinsă ca tardivă. Reprezentanții entității consideră că lipsa contestațiilor este determinată de cunoașterea minuțioasă a procedurilor de operatorii economici care depun oferte.

Achizițiile sectoriale de valoare mică

La data de 1 iulie 2023 a intrat în vigoare Hotărârea de Guvern nr. 870 din 14.12.22 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile de valoare mică. Aceasta prevede în premieră obligația entităților contractante de a desfășura/raporta în sistemul Mtender achizițiile sectoriale de valoare mică. Sub incidența acestui Regulament cad contractele de achiziție de bunuri și servicii cu valoarea mai mică de 800000 lei fără TVA; contractele privind achiziția de lucrări cu valoarea mai mică de 2000000 lei fără TVA, și contractele privind achiziția de servicii sociale cu valoarea mai mică de 1000000 lei, fără TVA. Pct. 7 din Regulament prevede că „Pentru achizițiile de bunuri și servicii a căror valoare este cuprinsă între 100 000 de lei și 400 000 de lei fără taxa pe valoarea adăugată, achizițiile de lucrări a căror valoare este cuprinsă între 100 000 de lei și 1 000 000 de lei fără taxa pe valoarea adăugată și achizițiile care au ca obiect serviciile sociale și alte servicii specifice enumerate în anexa nr. 2 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, a căror valoare este cuprinsă între 100 000 de lei și 500 000 de lei fără taxa pe valoarea adăugată, entitatea contractantă are dreptul să încheie contracte directe cu operatorul economic, asigurând respectarea principiilor prevăzute la pct. 8.”

Analizând informațiile disponibile în sistemul Mtender, constatăm că numărul entităților care publică achizițiile sectoriale de valoare mică în sistem este destul de redus. Entitățile care nu utilizează sistemul pentru achizițiile de valoare mai mare, de regulă nu-l utilizează nici pentru cele de valoare mică. În rezultatul monitorizării am identificat și unele erori sau încălcări în ceea ce ține de desfășurarea, respectiv raportarea achizițiilor sectoriale de valoare mică. Printre erorile observate, enumerăm:

Depășirea pragurilor prevăzute de HG 870/2022

„Apă-Canal” Chișinău a raportat un contract de achiziție directă de anvelope, în sumă de 480 000 lei, fără TVA, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1705323235652](#), încheiat cu „Ang-Shop” SRL la 12.12.23. Valoarea raportată cu TVA depășește 576000 MDL. Această sumă depășește limita de 400 000 lei, fără TVA, prevăzută de legea 74/2020 pentru contracte directe de bunuri și servicii. Un alt fapt curios este că „Apă-Canal” Chișinău a desfășurat în sistemul Mtender o achiziție de valoare mică având același obiect, în octombrie 2023, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697801446696](#). Oferta depusă de „Ang-Shop” SRL avea prețul de 311 976

lei, fără TVA, preț cu 209 276,6 lei mai mare decât oferta cu cel mai mic preț și cu 135 096 lei mai mare decât oferta plasată imediat înaintea acesteia ca preț.

Evaluarea ofertei câștigătoare

Lotul	Numărul lotului			
Anvelope	ab455a34-5a05-4f75-8204-87da382e94e8			
Ofertantul	Oferta finală	Declarație pe proprie răspundere	Documentele OE	Statutul și decizia Grupului de lucru
EXIMOTOR SA IDNO Codul: MD-IDNO-1002600034712	102 699.40 MDL achiziției fără TVA	MTender ESPD Declarație pe proprie răspundere		Refuzat 27.10.2023 / 15:03
"Transport Systems" SRL IDNO Codul: MD-IDNO-1021600023605	143 000.00 MDL achiziției fără TVA	MTender ESPD Declarație pe proprie răspundere		Refuzat 27.10.2023 / 15:03
Seol-Group IDNO Codul: MD-IDNO-1016600039864	176 880.00 MDL achiziției fără TVA	MTender ESPD Declarație pe proprie răspundere		Refuzat 27.10.2023 / 15:24
ANG SHOP SRL IDNO Codul: MD-IDNO-1013600038556	311 976.00 MDL achiziției fără TVA	MTender ESPD Declarație pe proprie răspundere		Câștigătorul 22.11.2023 / 13:29

În sistemul Mtender a fost încărcată decizia entității contractante, din care reiese că pozițiile 1-3 de anvelope au fost anulate de entitatea contractantă în baza următorului temei: „având în vedere analiza tehnică prezentată de către DAT, precum și faptul că ofertantul „EXIMOTOR” SA care a propus cel mai mic preț nu este eligibil pentru procedura de achiziție în cauză, în scopul asigurării utilizării eficiente a mijloacelor financiare ale întreprinderii, s-a decis anularea procedurii nr. MD-1697801446696 din 27.10.2023, în partea ce ține de pozițiile nr. 1, 2 și 3.” Operatorului economic „ANG SHOP” SRL i-a fost atribuită poziția 4. Șenile și cauciuc, 4 seturi, la prețul de 25900 pentru o unitate, fără TVA.

Modul în care s-au încheiat contractele respective prezintă și alte riscuri, pe lângă depășirea pragului pentru contracte directe. Pe de o parte, suma contractului raportat este egal cu valoarea estimată inițial pentru toate 4 poziții necesare entității contractante, deci nu s-a realizat efectiv o economie. Pe de altă parte, entitatea contractantă nu a asigurat diligența și prudența, încheind un contract direct pentru achiziția de anvelope de iarnă abia spre mijlocul lunii decembrie. Prin aceasta, a fost pusă în pericol activitatea entității. În luna martie 2023, entitatea mai desfășurase o achiziție de valoare mică de anvelope, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1679658508896](#), cu valoarea estimată de 663 000 lei.

„Chișinău-gaz” a depășit pragurile pentru încheierea contractelor directe în cazul achiziției de manometre de la „Varox Comerț” SRL, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1705146020681](#). Deși pentru achizițiile de bunuri prin contracte directe este stabilit pragul de 400 000 fără TVA, acest contract a fost încheiat cu suma de 691 586 lei, fără TVA. Situația este similară în

cazul achiziției nodurilor de fixare, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697174158128](#). A fost încheiat un contract cu operatorul economic AMG Prom SRL, în sumă de 666 085,25 lei, fără TVA.

Posibila divizare a achizițiilor sectoriale

În 2023, „Apă-Canal” Chișinău a desfășurat mai multe proceduri de achiziție de valoare mică ce au ca obiect bunuri cu același cod CPV. Printre acestea enumerăm:

- ▶ Coliere de inox, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1694084149899](#), cu valoarea estimată de 48 000 lei, fără TVA;
- ▶ Fiting (Racorduri) PE, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1692625348725](#), cu valoarea estimată de 137 150 lei, fără TVA;
- ▶ Țevi din polietilenă, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1689921322470](#), cu valoarea estimată de 100 000 lei, fără TVA;
- ▶ Fiting (Racorduri) oțel, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1674826790940](#), cu valoarea estimată de 236 200 lei, fără TVA;
- ▶ Fiting (Racorduri) PE, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1674828303619](#), cu valoarea estimată de 336 455 lei, fără TVA;
- ▶ Țevi din oțel, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1696590134927](#), cu valoarea estimată de 240 000 lei, fără TVA;

Valoarea acestor bunuri, care corespund aceluiași cod CPV, depășește pragul pentru achiziții de valoare mică. În anul 2024, „Apă-Canal” Chișinău a desfășurat o procedură de achiziție de valoare mică cu valoarea estimată de 790 000 lei, fără TVA, deci foarte aproape de limita legală pentru astfel de proceduri.

Tot în anul 2023, „Chișinău-gaz” SRL a raportat 6 contracte directe sub codul CPV 42100000-0 Utilaje de producție și utilizare a puterii mecanice, iar în ianuarie încă unul cu același obiect:

- ▶ Achiziționarea utilajului specializat, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697174510404](#), încheiat cu „TRIS” SRL, în sumă de 13 711 lei;
- ▶ Achiziționarea nodurilor de fixare, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697174158128](#), încheiat cu AMG Prom SRL, în sumă de 666 085,25 lei;
- ▶ Achiziționare robinet sudabil, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697173451454](#), încheiat cu „Tehnotitan” SRL, în sumă de 2 415 lei;

- ▶ Achiziționare robinet cu bilă, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697173139000](#), încheiat cu ANTOVAL-GAZ-SERVICE SRL, în sumă de 6358,33 lei;
- ▶ Achiziționare robinet cu bilă, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697105257174](#), încheiat cu ANTOVAL-GAZ-SERVICE SRL, în sumă de 2908,33 lei;
- ▶ Achiziționare stand presiune cu ulei hidraulic, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1697094321790](#), încheiat cu „La Grange” SRL, în sumă de 58 333,33 lei;
- ▶ Achiziționarea robinetului cu bila îmbinată, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1705145767148](#), încheiat cu Antoval-gaz Service SRL, în sumă de 2900 lei.

În anul 2024, „Chișinău-gaz” SRL a raportat 6 contracte directe de achiziție de materiale de construcție, 4 contracte directe de achiziție de servicii de inginerie, 4 contracte directe de achiziție de piese și accesorii pentru vehicule, 3 contracte directe de achiziție de servicii de reparație și întreținere, 3 contracte directe de achiziție de mașini-unelte, 3 contracte directe de achiziție de mașini, echipament și accesorii de birou. Suma cumulată, pentru primul trimestru al anului 2024, nu depășea pragul prevăzut pentru achiziții directe de bunuri și servicii. Cu toate acestea, având în vedere numărul mare de contracte directe cu același cod CPV încheiate în primul trimestru al anului 2024, putem vorbi despre planificare ineficientă.

„CET-Nord” a desfășurat 11 proceduri de achiziție de valoare mică în anul 2023 sub codul CPV 50100000-6 - Servicii de reparație și de întreținere a vehiculelor și a echipamentelor aferente și servicii conexe, 6 proceduri de achiziție de valoare mică sub cod CPV 44110000-4 - Materiale de construcții.

„Moldelectrica” a raportat:

- 6 contracte directe de achiziție de accesorii de mobilier în primul trimestru al anului 2024.
- 4 contracte directe de gestionare a personalului în primul trimestru al anului 2024.
- 2 contracte directe de achiziție de diverse servicii comerciale și servicii conexe în primul trimestru al anului 2024, în timp ce pentru 2023 raportase

În 2023, „Moldelectrica” mai desfășurase 11 proceduri de achiziție de valoare mică sau COP cu valoare estimată foarte mică de servicii de reparație și de întreținere a vehiculelor și a echipamentelor aferente și servicii conexe, 9 proceduri de achiziție de valoare mică sau COP având ca obiect piese și accesorii pentru vehicule și pentru motoare de vehicule, 4 proceduri de achiziție de valoare mică sau COP de mașini, echipament și accesorii de birou, etc.

În anul 2023, ÎM „Termoelectrica” a desfășurat 4 proceduri de achiziție de valoare mică de lucrări de instalații electrice, 3 proceduri de achiziție de valoare mică de lucrări de instalații pentru clădiri, 3 achiziții de valoare mică de scule, lacăte etc., 3 achiziții de valoare mică de instrumente de măsurare, însă suma cumulată pentru fiecare categorie nu depășește pragul pentru achiziții de valoare mică de lucrări. Pentru primul trimestru al anului 2024, nu am identificat mai mult de două proceduri din aceeași categorie de contracte directe sau achiziții de valoare mică.

Datele analizate relevă neconformități în raportarea achizițiilor sectoriale de valoare mică de către entitățile contractante care le raportează, total sau parțial, în sistemul Mtender. Alte entități contractante nu raportează achizițiile de valoare mică în sistemul Mtender, pe motiv că procedura de raportare ar fi migăloasă și consumă în mod excesiv și nejustificat resurse umane și de timp. Conchidem că, până la acest moment, datele din Mtender ce se referă la achizițiile de valoare mică, inclusiv raportarea acestora, sunt incomplete și nereprezentative. O soluție ar fi simplificarea procedurii de raportare a achizițiilor de valoare mică, inclusiv prin preluarea automată a unor date din alte surse electronice, cum ar fi e-factura.

CAPITOLUL 2

INDICATORI DE RISC IDENTIFICAȚII ÎN PROCESUL DE MONITORIZARE A ACHIZIȚIILOR SECTORIALE

În procesul de monitorizare a achizițiilor sectoriale, AGER a identificat mai mulți indicatori de risc, încălcări și/sau probleme, expuse în cele ce urmează. O parte dintre acestea au făcut obiectul unor articole publicate pe pagina revizia.md.

Participarea la achizițiile sectoriale cu oferte concertate

În articolul [Oferte concertate la o achiziție a Căii Ferate](#), publicată pe pagina revizia.md, monitorii AGER au relatat despre suspiciuni rezonabile de trucare a unei achiziții realizate de Î.S „Calea Ferată din Moldova”. La procedura de licitație au depus oferte doi operatori economici, „Centrul pentru testare nondistructivă” SRL și „Экспертный Центр вагоностроения” ООО, care au unul și același asociat și beneficiar – cetățeanul rus Bitiutskii Nikita.

La lotul nr. 1 a fost declarată câștigătoare oferta „Centrul pentru testare nondistructivă” SRL, iar un alt operator economic a depus o contestație la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC), unde a invocat depunerea ofertelor concertate. Reprezentantul Asociației pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER a participat la ședința de examinare a respectivei contestații.

În speța analizată, ANSC prin [Decizia Nr. 03D-712-23 din 18.10.2023](#) a respins contestația, indicând că lipsește un act al unui organ competent care să constate încheierea unui acord anticoncurențial. ANSC a adăugat:

„Totuși, luând în considerare faptul că până la adoptarea deciziei de către Agenție, entitatea contractantă nu are dreptul să încheie contractul, în privința eventualelor acțiuni ale acestor companii prin retragere sau orice alte eventuale comportamente care pot apărea ca fiind motivate de scopul de a forța entitatea contractantă să desemneze câștigătoare oferta cu cea mai mare valoare depusă de grup, este de obligația entității să sesizeze organul competent și să nu admită denaturarea concurenței/vicierea procedurii prin practici coluzive.”

AGER a sesizat despre cauze similare Consiliul Concurenței, autoritatea însă refuză să constate acorduri anticoncurențiale, invocând art. 5 alin. (4) din Legea concurenței nr. 183/2012, care prevede că: „Acordurile încheiate între întreprinderile dependente nu se califică drept acorduri anticoncurențiale”.

În articolul [Acuzații de trucare a achiziției de reagenți de degivrare la Aeroportul Internațional Chișinău](#), monitorii AGER au relatat despre modul în care un producător și un reprezentant al aceluiași producător au ajuns concurenți la licitația pentru achiziția de

agenți de degivrare lichizi și solizi – degivrant lichid pentru suprafețele de mișcare – 66000 Litri, degivranti solizi pentru suprafețele de mișcare – 66000 Kg, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1700142615181](#).

Din decizia de atribuire din 26.12.2023 a entității contractante, aflăm că producătorul Nordix Chemicals Factory, d.o.o., care a oferit cel mai mic preț, participând la licitație prin intermediul companiei locale S.C. PRIM ENERGO S.R.L., a fost descalificat din motiv că în ofertă sunt propuse condiții de livrare DAP, iar nu DDP, cum era prevăzut în documentația de atribuire. Pare straniu că o astfel de neconformitate a fost admisă, pentru că înainte de depunerea ofertelor, a fost formulată o clarificare în acest sens. La solicitarea de clarificare, entitatea contractantă a răspuns clar, la data de 27.11.2023, că livrarea urma să fie efectuată în condiții DDP. Ofertantul ar fi avut suficient timp, până la depunerea ofertei, să elaboreze corect oferta, dar nu a făcut acest lucru. După ce și a doua ofertă cu preț mai mic a fost descalificată, entitatea contractantă a desemnat câștigătoare oferta depusă de operatorul economic „Solis Energo” SRL.

Ofertantul cu cel mai mic preț, S.C. PRIM ENERGO S.R.L. și cel de-al treilea operator economic, Solis Energo SRL, au oferit agenți de degivrare de la același producător, Nordix Chemicals Factory, d.o.o. Reprezentanții Aeroportului Internațional Chișinău au declarat că lucrează de mai mulți ani cu agenți de degivrare de la acest producător și nu au avut niciodată probleme. Din informațiile puse la dispoziție de Aeroportul Internațional Chișinău nu reiese că în anii precedenți ar fi fost procurate și utilizate exact aceleași produse pentru degivrare.

Într-o contestație depusă la ANSC de „Tincomerț” SRL, a fost invocat un posibil acord anticoncurențial între S.C. PRIM ENERGO S.R.L. și Solis Energo SRL.

Alte circumstanțe care vorbesc despre o posibilă înțelegere între ofertanții 1 și 3 și entitatea contractantă:

- Entitatea contractantă a inclus în caietul de sarcini parametri foarte apropiați informației din actele producătorului Nordix Chemicals Factory, d.o.o., chiar dacă unii dintre acești parametri nu reies neapărat dintr-o necesitate practică a entității.
- Există anumite asemănări între prima și cea de-a treia ofertă în modul în care au completat specificațiile tehnice. Ambii ofertanți au indicat că degivranți lichizi vor fi livrați în cantități de 16000 – 17000 litri, respectiv 17000 litri per comandă. La prima vedere, pare că această cantitate ar fi sub cea solicitată de entitatea contractantă, însă entitatea contractantă a afirmat că densitatea produsului e de 1,3, respectiv volumul de 17000 litri ar corespunde masei de minim 20 000 kg. La completarea parametrilor agenților, ambii au indicat în dreptul fiecăruia că produsul oferit

corespunde, însă nu au indicat parametrii exacti așa cum apar în actele producătorului sau în rapoartele de testare.

- Contractul de reprezentare oficială prezentat de Solis Energo SRL este datat cu 10 noiembrie 2023, deci ar fi semnat cu șase zile înainte de inițierea procedurii de achiziție. La suspiciunile înaintate de contestator sub acest aspect, directorul Solis Energo SRL a răspuns că compania pe care o reprezintă are contracte și cu alte aeroporturi, unde livrează acest produs. Aceste afirmații nu sunt însă confirmate de indicatorii de performanță ai companiei, pe care îi regăsim pe pagina web data2b.md. Cel mai mare venit din vânzări, de 8,7 milioane lei, a fost înregistrat în 2021, în timp ce în 2022 acesta a scăzut la 2,37 milioane lei. Veniturile de vânzări pentru ultimii ani sunt destul de apropiate valorii contractului pe care ar urma să-l obțină Solis Energo SRL pentru livrarea de agenți de degivrare. Profitul întreprinderii a depășit, în unele cazuri, 50% din întregul volum de vânzări.

Participarea la achizițiile sectoriale cu oferte concertate

În articolul [„Certificate de conformitate și calitate solicitate în cadrul procedurilor de achiziție sectoriale”](#), monitorii AGER au scos în evidență abordarea neuniformă și practica deficitară a entităților contractante în ceea ce ține de formularea cerințelor privind certificatele de conformitate și certificatele de calitate față de bunurile achiziționate. În unele cazuri, se solicită prezentarea unor certificate de calitate, fără a specifica însă standardele și cerințele tehnice ce trebuie confirmate prin certificatele respective. Acest lucru creează confuzii, iar operatorii economici ajung să propună bunuri cu nivele diferite de conformitate și calitate, ce nu pot fi comparate, cum este cazul unei achiziții de stâlpi de beton, realizată de SA „Moldelectrica”.

Într-o altă procedură de achiziție desfășurată de „BĂLȚI-GAZ” SRL, [ocds-b3wdp1-MD-1676529376370](#), pentru achiziția de cuplaje și adaptoare din fontă, s-au solicitat certificate, fără a specifica însă ce fel de certificat și la ce standarde se referă. Drept rezultat, entitatea contractantă a considerat că niște scrisori de recomandare și diplome din partea unor autorități publice ar satisface cerința dată. În urma unei contestații depuse, ANSC a găsit greșită respectiva abordare. Or, autoritățile publice indicate nu sunt organisme independente de certificare și chiar dacă nu s-a cerut întrunirea unui anumit standard, ofertanții urmau să confirme îndeplinirea măcar a unui standard de calitate relevant.

La o altă procedură organizată de către „Chișinău-gaz” SRL pentru achiziția vopselelor și lacurilor, [ocds-b3wdp1-MD-1680587072511](#), entitatea contractantă a comis aceeași eroare indicând faptul că ofertanții trebuie să prezinte un certificat de conformitate, fără a specifica cerințele/standardele de conformitate ce trebuie întrunite. La fel și într-o procedură de achiziție la S.A. „Termoelectrica”, în anunțul de participare s-a cerut prezentarea unui

certificat de conformitate sau de calitate, sau a unui raport de încercări, fără însă a specifica vreun standard anume, fapt ce din nou a creat confuzii în rândul operatorilor economici.

Spețele analizate le redăm pe scurt în următorul tabel:

Nr. și data Deciziei ANSC	Nr. procedurii de achiziție	Obiectul achiziției	Denumirea Entității contractante	Denumirea contestatorului	Cerințele de calificare privind certificatele	Concluziile ANSC
Nr. 03D-530-23 din 10.08.202	ocds-b3wdp1-MD-1683891253676	Stâlpi din beton armat în asortiment	ÎS „Moldelectrica”	„ARMO-BETON” SRL	„Certificat de conformitate a produselor oferitate.” „Certificat de calitate”	Autoritatea contractantă nu a indicat expe metoda de încercare sau standardul de referință la care să se refere certificatul de conformitate. Respectiv nu pot fi ridicate obiecții cu privire la un anumit certificat de conformitate prezentat.
Nr. 03D-301-23 din 19.05.2023	ocds-b3wdp1-MD-1678171986072	Servicii de investigație și de siguranță	„BĂLTI-GAZ” SRL	„Premium Security Group” SRL	Documente și certificate emise de organisme independente, prin care se atestă aptul respectării anumitor standarde de asigurare a calității	Chiar dacă nu s-a specificat standardul de conformitate aplicabil, doar scrisori de recomandare și diplome din partea unor autorități publice nu pot servi drept certificate de conformitate și respectiv nu pot confirma îndeplinirea cerinței date.
Nr. 03D-355-23 din 13.06.2023	ocds-b3wdp1-MD-1680587072511	Achiziționar ea vopselei și a lacurilor (repetat)	„Chișinău-gaz” SRL	„Manticora” SRL	Asigurarea standardelor calității: Declarație, referitor perioada de garanție a bunurilor - termen minim 12 de luni; Certificate de conformitate, pentru vopsea obligatoriu	Pe de o parte autoritatea contractantă nu face referință la un anumit standard de conformitate pentru a putea spune dacă cel prezentat de ofertant întrunește sau nu anumite cerințe tehnice. Pe de altă parte chiar dacă respectivul certificat urmează a fi supus unei proceduri de recunoaștere, acest fapt urmează a fi respectat la etapa de executare a contractului dacă acest lucru este cerut de legislație. În lipsa unei cerințe în acest sens în documentația de atribuire, nu poate fi cerută recunoașterea lui în Moldova.
Nr. 03D-255-23 din 02.05.2023	ocds-b3wdp1-MD-1676453884151	Achiziționar ea țevilor de oțel pentru anul 2023 (repetat)	Termoelectrica	„Metalica Zuev” SRL	Certificatul de calitate/Certificatul de conformitate/Raport de încercări (sau actul ce confirmă calitatea bunurilor propuse la licitație)	Având în vedere că acestea au fost separate prin bară, Agenția conchide că prezentarea oricărui din documentele nominalizate este suficient pentru a demonstra întrunirea cerinței entității contractante, respectiv exclude necesitatea prezentării cumulative a actelor respective

Deși certificatele menționate reprezintă un document foarte important, care poate asigura un nivel anumit de calitate a bunurilor procurate, entitățile contractante neglijează analiza tehnică corespunzătoare a problemei date, înainte de a lansa achiziția. Or termenul „standarde de conformitate sau calitate” este foarte vast, inclusiv multe dintre standardele existente sunt depășite moral și nu mai asigură o calitate corespunzătoare dezvoltării contemporane. Respectiv, este de datoria entităților contractante să studieze bine piața bunurilor pe care doresc să le achiziționeze și să stabilească acele standarde de conformitate sau calitate care asigură cel mai bine necesitățile entității. Iar includerea cerințelor de prezentare a certificatelor de conformitate fără referință la standardele relevante, nu face decât să ducă în eroare ofertanții și să crească probabilitatea contestării rezultatelor achizițiilor.

Procurarea bunurilor necertificate conform normelor legale în cadrul achizițiilor sectoriale

În articolul [„Încălări la achizițiile sectoriale de vopsele”](#), monitorii AGER au evidențiat exemple de ignorare a prevederilor legale armonizate la directivele europene în domeniul comercializării substanțelor chimice, în special vopsele, lacuri etc. și protecției mediului și sănătății populației sub acest aspect, de entitățile contractante.

În cadrul procedurii de achiziție de produse de vopsit nr. [ocds-b3wdp1-MD-1691744430547](#), entitatea contractantă Î.S. „Calea Ferată” a stabilit în specificațiile tehnice că vopselele vor fi de tip „Email PF-115”, „Grund alchidic GF-021”, „Lac PF-170” etc. O obiecție față de specificațiile tehnice ale bunurilor achiziționate se referă la faptul că entitatea contractantă încalcă prevederile art. 52 alin (9) din Legea 74/2020, care prevede că specificațiile tehnice nu vor face referință la o anumită marcă comercială sau la un anumit agent economic, la un brevet, o schiță sau un tip de bunuri, de lucrări și de servicii, nu vor indica o origine concretă, un producător sau un operator economic concret, la caz „Email PF-115”, „Grund alchidic GF-021” și „Lac PF-170”. Vopseaua „email PF-115” corespunde standardului GOST 6465-76. Grundul alchidic GF-021 corespunde standardului GOST 25129-82. Lacul PF-170 corespunde standardului GOST 15907-70. Toate aceste standarde au fost anulate pe teritoriul Republicii Moldova, în contextul adoptării legislației de armonizare la directivele europene. Informații despre anularea standardelor menționate sunt disponibile în Catalogul Standardelor: [GOST 6465-76](#), [GOST 25129-82](#) și [GOST 15907-70](#). Mai mult, produsele cum sunt vopsea PF-115, grund GF-021 și lac PF-170 au un nivel foarte ridicat de toxicitate și sunt considerate produse cu grad sporit de pericol, ceea ce presupune efecte negative mai accentuate asupra sănătății atât pentru muncitorii implicați în aplicarea vopselelor, cât și pe întreaga durată de utilizare a obiectivelor pe care sunt aplicate vopselele.

Ofertantul desemnat câștigător pentru majoritatea loturilor a prezentat un certificat eliberat de organismul de certificare „Certmatcon”, care în prezent nu mai este acreditat de Centrul Național de Acreditare „MOLDAC” pentru astfel de bunuri. Analizând și celelalte oferte depuse, am constatat că și alți operatori economici au prezentat certificate similare, eliberate de același organism ce nu mai are acreditare pentru astfel de bunuri.

Similar, în cadrul achiziției vopselelor în sortiment și dizolvanților, inițiată de S.A. „CET-Nord”, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1682429445766](#), specificațiile tehnice fac referire la tipul de vopsea „PF-115”. Ca și în cazul precedent, în anunțul de participare nu se face referire la standardele de referință cărora ar trebui să le corespundă vopseaua.

Deși oferta depusă de SRL „Deniadi” a fost declarată câștigătoare, observăm, ca și în situația precedentă, că acest operator nu a probat că ar dispune de certificate de conformitate ce corespund prevederilor legale în Republica Moldova, ci doar un certificat emis de OO „Certmatcom”, ca și în situația precedentă. Și există dubii rezonabile că vor obține acest certificat la livrarea bunurilor. În cazul că acest lucru nu se întâmplă, autoritatea contractantă ar trebui să refuze să primească vopseaua, să aplice penalități și să rezilieze contractul.

În procedura de achiziție nr. [ocds-b3wdp1-MD-1675258509225](#), SRL „Chișinău-Gaz” și-a propus să achiziționeze vopsele și lacuri cu valoarea estimată de peste 6 milioane lei fără TVA. În anunțul de participare și în caietul de sarcini nu se specifică standardele de referință cărora trebuie să le corespundă produsele achiziționate, deși se prevede prezentarea obligatorie a certificatelor de conformitate. Sunt însă enumerate actele normative ale RM cărora trebuie să le corespundă produsele, inclusiv limita maximă de compuși organici volatili. Și în acest caz, operatorii economici au prezentat certificate de conformitate eliberate de OC „Certmatcon”, cu toate că acesta nu mai are acreditare pentru vopsele.

Din cele relatate, am stabilit o listă a indicatorilor de risc după cum urmează:

- Entitățile contractante au făcut referire la tipul bunurilor ce urmau a fi achiziționate, dar nu la specificațiile tehnice cărora acestea trebuiau să corespundă, ceea ce limitează concurența;
- Entitățile contractante nu au stabilit standardele de referință cărora trebuiau să le corespundă produsele achiziționate;
- Entitățile contractante au acceptat certificate de conformitate emise de organisme de certificare neacreditate;
- Mai mulți operatori economici au obținut și au prezentat la procedurile de achiziții publice certificate de conformitate emise de organisme de certificare neacreditate;
- Lipsa intervenției din partea organelor de control în legătură cu certificarea și comercializarea unor bunuri care nu se conformează prevederilor legale.

Admiterea acestor riscuri/încălcări afectează direct drepturile și interesele contribuabililor, care au dreptul la un mediu de viață și de lucru sănătos.

Obligativitatea semnării electronice a ofertelor în cadrul achizițiilor sectoriale

În articolul [„Semnătura electronică - subiect de divergențe în cadrul achizițiilor sectoriale”](#), am relatat amplu despre precedentul creat prin Decizia ANSC [Nr. 03D-461-23 din 17 iulie 2023](#), conform căruia nu este obligatorie semnarea electronică a ofertelor. Decizia ANSC a fost emisă pe marginea unei contestații la rezultatele procedurii de achiziție nr. [ocds-b3wdp1-MD-1682594558944](#) din 27.04.2023 privind „Achiziționarea robinetelor, vanelor triplu excentric”. La caz, entitatea contractantă – „Termoelectrica” SA a indicat în anunțul de participare la pct. 20 că urmau a fi semnate electronic cererea de participare, declarația privind valabilitatea ofertei, specificațiile de preț și specificațiile tehnice. Totuși, a fost desemnată câștigătoare oferta „Techno Test” SRL, care nu avea actele respective semnate electronic, ci doar olograf.

Decizia de atribuire a fost contestată, însă ANSC a apreciat că omisiunea ofertantului declarat câștigător nu ar afecta angajamentele asumate de „Techno Test” SRL. ANSC și-a bazat decizia pe 3 constatări:

1

Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de SIA „RSAP” nu se aplică față de achizițiile sectoriale reglementate de Legea nr. 74/2020, din motiv că respectiva lege nu prevede expres utilizarea de SIA „RSAP”

2

Legea nr. 74/2020 nu prevede expres obligativitatea utilizării semnăturii electronice

3

Deși entitatea contractantă în anunțul de participare a prevăzut obligativitatea utilizării semnăturii electronice, descalificarea unei ofertei pentru nerespectarea acestei cerințe ar fi o măsură disproporționată

Considerăm că constatările nr. 1 și 3 sunt greșite, iar a doua a fost aplicată părtinitor.

ANSC a considerat că, întrucât Legea nr. 74/2020 nu ar impune obligativitatea utilizării SIA „RSAP” (MTender), Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de SIA „RSAP” (care la pct. 121 prevede obligativitatea utilizării semnăturii electronice), nu s-ar aplica față de achizițiile sectoriale reglementate de Legea nr. 74/2020, implicit și față de orice altă procedură a cărei reglementare nu impune obligativitatea MTender. Considerăm această abordare criticabilă, deoarece Regulamentul menționat descrie modul de funcționare și utilizare a MTender, iar utilizarea acestuia nu poate fi făcută într-un vid juridic. Respectivul Regulament nu prevede că este aplicabil doar achizițiilor guvernate de Legea nr. 131/2015. Acesta a fost adoptat în conformitate cu Legea nr. 131/2015 și pentru transpunerea ei în practică, totuși utilizarea lui nu este limitată doar la achizițiile în baza Legii nr. 131/2015.

A doua constatare a ANSC, pe care își bazează decizia, este că Legea nr. 74/2020 nu prevede obligativitatea utilizării semnăturii electronice. De aici conchide că semnătura electronică nu ar fi obligatorie în cadrul achizițiilor sectoriale, chiar dacă sunt desfășurate prin MTender. Această concluzie este criticabilă.

ANSC își bazează decizia pe art. 316 alin. (2) din Codul Civil al Republicii Moldova care prevede că “Forma este o condiție de valabilitate a actului juridic numai în cazurile expres prevăzute de lege”. Însă, dacă este să aplicăm norma dată în același mod ca și ANSC, atunci ar reieși că nici în cadrul achizițiilor publice reglementate de Legea nr. 131/2015 nu ar fi necesară aplicarea semnăturii electronice. Or, precum cum în Legea nr. 74/2020 nu scrie nimic despre obligativitatea semnării electronice a ofertei, la fel nu scrie nimic nici în Legea nr. 131/2015.

A treia constatare a ANSC în decizia [Nr. 03D-461-23 din 17 iulie 2023](#) este că, deși entitatea contractantă a prevăzut obligativitatea utilizării semnăturii electronice în anunțul de participare, descalificarea unei oferte pentru nerespectarea acestei cerințe ar fi o măsură disproporționată. În primul rând, ea contravine Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de SIA „RSAP”, care se aplică și achizițiilor

sectoriale desfășurate prin Mtender și care impune obligativitatea utilizării semnăturii electronice. Mai mult, pentru a aplica corect principiul proporționalității, urma a fi făcută o analiză a efectelor juridice ale nesemnării electronice a ofertei în cadrul achizițiilor sectoriale desfășurate prin MTender. Acest lucru nu a fost efectuat de către ANSC în decizia menționată: s-a constatat doar că descalificarea ar fi disproporționată, fără o analiză în acest sens.

Atragem atenția la următoarea nuanță – problema examinată nu este forma îmbrăcată de ofertă (care până la urmă tot este un document electronic) ci față de semnătura aplicată pe aceasta. Aspectul care trebuie analizat este dacă semnătura aplicată pe acea ofertă poate fi acceptată.

Art. 316 din Codul Civil prevede că „(1) Actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.” Subliniem că semnătura, în esență, nu poate să fie în formă verbală. Iar art. 317 alin. (1) din Codul Civil prevede că “(1) Actul juridic pentru care legea sau acordul părților nu stabilește formă scrisă sau autentică poate fi încheiat verbal.” La acest caz, voința entității contractante a fost ca ofertele să fie semnate electronic. Iar prin necontestarea documentației de atribuire, în mod implicit a acceptat această cerință și „Techno Test” SRL.

Art. 318 alin. (1) din Codul Civil Prevede că: „Actul juridic scris/autentic are formă electronică dacă se cuprinde într-un document electronic care întrunește condițiile legii.” Alin. (3) din același articol prevede: “Actul juridic scris se încheie în formă electronică dacă este semnat cu semnătura electronică avansată calificată a persoanei care încheie actul, dacă acordul părților sau legea nu prevede cerința de utilizare a unui alt tip de semnătură electronică.”

Urmare a deciziei analizate, ANSC a mai emis o decizie similară – [Decizia Nr. 03D-517-23 din 07 august 2023. Aceasta a fost emisă pe marginea deciziei de atribuire la procedura de achiziție nr. ocds-b3wdp1-MD-1678435256742](#), organizată de „CET-NORD” SA pentru achiziția „Sistem de monitorizare și înregistrare a parametrilor de calitate a energiei electrice în rețelele de 10 kV și de 110kV”. Decizia de atribuire a contractului ofertantului nerezident „Edela s.r.o.” a fost contestată, iar printre motive s-a indicat că acesta nu a semnat electronic oferta. Diferența dintre aceste două cauze este că „CET-NORD” SA, în anunțul de participare nu a inclus cerința ca oferta să fie semnată electronic. Acest fapt a fost reținut de ANSC în respectiva Decizie, asta deși în Decizia precedentă examinată, cerința din anunțul de participare de semnare a ofertei nu a schimbat soluția pe caz.

Iar, mai recent la data de 6 martie 2024, ANSC a emis o [nouă Decizie cu nr. 03D-123-24](#) pe

SRL “CHIȘINĂU-GAZ”

În articolul [„Stegulețe roșii în achizițiile desfășurate de Chișinău-gaz” SRL](#), monitorii AGER au scos în evidență o serie de indicatori de risc din achizițiile desfășurate de „Chișinău-gaz” SRL, entitate al cărei unic asociat este „Moldovagaz” SA. În achizițiile

sectorial desfășurate de „Chișinău-Gaz” SRL, am identificat unele erori și indicatori de risc, în diverse proceduri de achiziție. Printre acestea menționăm:

Specificațiile tehnice nu prevăd standardele cărora trebuie să le corespundă bunurile

Drept exemplu, în acest sens, servește procedura de achiziție a vopselelor și lacurilor, nr. ocds-b3wdp1-MD-1701432214880, circumstanțe menționate și la secțiunea despre formularea cerințelor privind certificatele de conformitate și de calitate. Detalii se regăsesc și în articolul Încălcări la achizițiile sectoriale de vopsele, publicat pe <https://revizia.md/ro/incalcari-la-achizitiile-sectoriale-de-vopsele/>.

Specificații tehnice restrictive

În procedura de achiziție a lucrărilor de construcție a gazoductului de presiune medie (inelare) or. Aeroport, nr. ocds-b3wdp1-MD-1707492498677, „Chișinău-Gaz” SRL a prevăzut în anunțul de participare cerința prezentării certificatelor de calitate pentru unele materiale folosite la lucrări odată cu depunerea ofertelor. Această cerință a fost contestată de „Polimer Gaz Construcții” SRL, care a invocat că certificatele de calitate pentru produs sunt perfectate doar după producerea bunului, nu înainte, respectiv această cerință ar fi îndreptată spre crearea de obstacole ofertanților. ANSC a reținut că, „dacă un certificat de conformitate, în sensul Legii nr. 235/2011, reprezintă un document care atestă că un produs identificat corespunzător a fost supus procedurilor de evaluare a conformității și că, la momentul evaluării, produsul este conform cerințelor specificate aplicabile, un certificat de calitate reprezintă mai mult o declarație a producătorului prin care declară că produsul satisface cerințele clientului și, după cum invocă și contestatorul, certificatele de calitate sunt eliberate de către producător la etapa de livrare a produselor, ceea ce indirect ar impune ofertanții, fie să achiziționeze un anumit lot de produse în perioada de pregătire a ofertei, fie să prezinte formal certificate de calitate de la produse achiziționate în trecut.” Astfel, ANSC a admis contestația și a dispus revizuirea documentației de atribuire sub acest aspect.

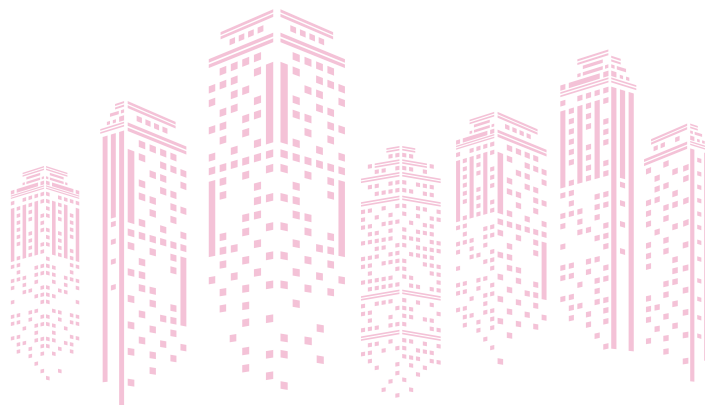
O altă cerință restrictivă din anunțul de participare, care nu a fost însă contestată, este obligația de a inspecta terenul pentru lucrări și împrejurimile acestuia pentru a evalua, pe propria răspundere, cheltuielile și riscurile, factorii necesari pentru pregătirea ofertei sale și semnarea contractului. Îndeplinirea acestei cerințe se confirmă prin prezentarea Certificatului eliberat de beneficiar. Deși inspectarea terenului trebuie să fie o recomandare, considerăm că aceasta nu poate fi o cerință obligatorie. În acest caz, nu putem exclude situația în care entitatea contractantă s-ar eschiva de la prezentarea șantierului sau oferirea certificatului de vizită unui anumit operator economic, punându-l în situația de a nu mai putea participa la licitație. Un operator economic a solicitat o clarificare la acest aspect, propunând anunțarea unor date, cu timpul exact când se pot efectua vizitele. Entitatea s-a eschivat de la răspuns, înserând un articol din lege ce se referă la regulile aplicabile comunicării.

Cerința restrictivă privind prezentarea certificatelor de calitate la depunerea ofertelor o

întâlnim și într-o altă procedură de achiziție, pentru achiziția de lucrări de construcție a gazoductului de presiune medie (inelare) com. Stăuceni în direcția s. Pașcani, mun. Chișinău, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1671203890728](#). Și în acest caz, este indicat că ofertantul este obligat să facă cunoștință cu obiectul și să elaboreze oferta în modul stabili, fără a se preciza dacă entitatea eliberează certificate care ar confirma vizita la șantier.

Într-o altă procedură de achiziție, ce se referă la achiziționarea licențelor Oracle Database și licențe Oracle Weblogic, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1685346158290](#), entitatea contractantă a inclus cerința ca ofertanții să fie parteneri autorizați Oracle în vânzarea produselor pe sectorul public, precum și să aibă minimum trei contracte de acest gen în portofoliu. Aceste condiții au cauzat nemulțumirea unor operatori economici, care au acuzat „Chișinău-gaz” SRL de denaturare a concurenței, în condițiile în care entitatea contractantă nu este o întreprindere a sectorului public. „Chișinău-gaz” SRL a răspuns că bunurile și serviciile se achiziționează pentru grupul de companii Moldovagaz, din care face parte și SA „Moldovagaz”. Aceste detalii nu se regăsesc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini.

Inițial, oferta cu cel mai mic preț, depusă de „BTS PRO” SRL, a fost respinsă, inclusiv din considerentul că acest operator economic nu ar fi partener autorizat Oracle în vânzarea produselor pe sectorul public, fiind desemnată câștigătoare oferta depusă de „S&T Mold” (fosta „Bass Systems” SRL). După examinarea unei contestații depusă de „BTS PRO” SRL, care a scos la iveală faptul că și acest operator economic deține acte ce ar confirma inclusiv această calitate, contractul a fost atribuit „BTS PRO” SRL.

În procedura de achiziție a unui excavator și unui miniexcavator, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1673252235342](#), entitatea contractantă a stabilit parametri exacti pentru miniexcavator, care corespundeau unui anumit model. În caietul de sarcini s-a stabilit exact gabaritul pe care trebuie să-l aibă miniexcavatorul, și anume 3,86m x 0,98m x 2,32 m, iar alte dimensiuni au fost stabilite în mm: adâncimea de săpare - 2570 mm, raza de săpare - 3981 mm, și înălțimea de descărcare - 2630 mm. Mai mult, miniexcavatorul respectiv a fost inclus în același lot cu un alt excavator, ceea ce limitează și mai mult concurența.

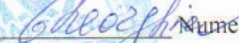
Tipul caroseriei	MINIEXCAVATOR
Dimensiuni:	
- Gabarituri:	3.86 M × 0.98 M × 2.32 M
- Adâncimea de săpare:	2 570 mm
- Raza de săpare:	3 981 mm
- Înălțimea de descărcare:	2 630 mm
Greutatea operationala maxima (kg)	1 943 kg
Puterea Motorului (CP)	16,3 CP / 12 kVt
Combustibil:	Motorină
	EURO 5
Lățimea șenile:	230 mm
Șenile:	Cauciuc
Cabina:	Tip închis cu încălzire
Încălzitor autonom:	+
Scaun pneumatic:	+
Cupa de săpat 30 cm:	+
Cupa de săpat 40 cm:	+
Cupa de săpat 60 cm:	+
Cupa taluz 1 metru:	+
Lamă față 980 mm:	+
Sistem hidraulic pentru ciocan:	+
Stare tehnica	NOU
Anul producerii (NOU)	Nu mai vechi decit 2022

După observația unui operator economic în secțiunea „clarificări”, parametrii pentru miniexcavator au fost actualizați, fiind lăsate de fapt exact aceleași dimensiuni menționate, dar cu specificația că acești parametri sunt minimi. Aceste modificări nu schimbă esența. Din oferta câștigătoare, observăm că dimensiunile propuse sunt identice cu cele din caietul de sarcini al entității contractante.

2	"MINIEXCAVATOR"	1 buc	Descriș în documentația de atribuire 	Miniexcavator Dimensiuni: L/l/h 3860 mm × 980 mm × 2320 mm *Adâncimea de săpare:2570 mm *Raza de săpare: 3981mm *Înălțimea de descărcare :2630 mm *Puterea Motorului (CP):16.3 CP / 12 kVt *Combustibil:Motorină *Lățimea senile :230 mm		Marea Britanie	JCB
---	-----------------	-------	---	---	--	-------------------	-----

				*Șenile: Cauciuc *Cabina: Tip închis cu încălzire *Încălzitor autonoma *Scaun pneumatic *Cupa de săpat 30 cm *Cupa de săpat 40 cm *Cupa de săpat 60 cm *Cupa taluz 1 metru *Lamă față 980 mm *Sistem hidraulic pentru ciocan *Stare tehnica: NOU *Anul producerii 2022			
--	--	--	--	---	--	--	--

Semnat: Numele, Prenumele: *Gheorghiev Veaceslav*
 În calitate de: *Director*
 Ofertantul: *Omega Trade SRL*
 Adresa: *MD-2059 str. Calea Orheiului 112, or. Chisinau.*
 Data *10.02.2023*

Contractul de achiziție a fost atribuit operatorului economic „Omega Trade” SRL. Același operator economic a mai vândut entității contractante un excavator și în anul 2022, potrivit [Raportului privind executarea contractelor de achiziții sectoriale pentru anul 2022.](#)

Un alt caz de specificații restrictive am identificat în procedura de achiziție a contoarelor de uz casnic, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701433884573](#). În anunțul de participare s-a solicitat experiență de livrări similare (livrare de bunuri: contoare, mijloace de măsurare legală sau alte bunuri din categoria obiectului achiziției). Ofertantul sau membrii asocierii urmau să demonstreze că au executat un contract de livrări de bunuri similare: contoare, mijloace de măsurare legală sau alte bunuri din categoria obiectului achiziției, cel puțin egal cu 75% din valoarea viitorului contract sau valoarea cumulată a tuturor contractelor executate în ultimul an de activitate să fie egală sau mai mare decât valoarea viitorului contract. Cerințele privind experiența similară, care descriu atât de specific bunurile ce trebuiau să fie livrate de ofertant și valoarea minimă a contractelor respective permit unui număr foarte restrâns de operatori economici să participe la aceste licitații. Puține entități desfășoară licitații pentru procurarea de contoare, în special de așa amploare. Respectiv, atunci când condițiile

privind experiența similară sunt atât de restrictive, pot depune oferte în general aceeași operatori economici care au livrat entității contractante bunuri similare în anii precedenți. Contractul de achiziție a fost atribuit companiei „Orion-GS” SRL, care a obținut un alt contract de peste 36 milioane lei, fără TVA, la începutul anului 2023, în rezultatul procedurii de licitație nr. [ocds-b3wdp1-MD-1673613150942](#).

DECLARAȚIE
privind lista principalelor livrări/prestări efectuate în ultimii 3 ani de activitate

Nr d/o	Obiectul contractului	Denumirea/numele beneficiarului/Adresa	Calitatea Furnizorului/Prestatorului ^{*)}	Prețul contractului/valoarea bunurilor/serviciilor livrate/prestate	Cantitatea (buc., km., serv.; ș.a.)	Perioada de livrare/prestare (luni)
1	Contoare de uz casnic	S.C. MULTIENERGO S.R.L. 2020	Contract unic	2006.4 mii euro	60793 buc.	7 luni
2	Contoare de uz casnic	S.C. MULTIENERGO S.R.L. 2021	Contract unic	1852.1 mii euro	56219 buc.	7 luni
3	Contoare de uz casnic	S.C. MULTIENERGO S.R.L. 2022	Contract unic	2015.8 mii euro	55397 buc.	7 luni
4	Contoare de uz casnic	ООО «Тираспольтрансгаз -Приднестровье» 2020	Contract unic	35.5 mii euro	1024 buc.	5 luni
5	Contoare de uz casnic	ООО «Тираспольтрансгаз -Приднестровье» 2021	Contract unic	98.6 mii euro	1654 buc.	5 luni
6	Contoare de uz casnic	ООО «Тираспольтрансгаз -Приднестровье» 2022	Contract unic	93.1 mii euro	1414 buc.	5 luni
7	Contoare de uz casnic	RODALIN GAZ TRADING S.R.L. 2022	Contract unic	955.1 mii lei	930 buc	3 luni

^{*)} Se precizează calitatea în care s-a participat la îndeplinirea contractului, care poate fi de: contractant unic sau lider de asociație; contractant asociat; subcontractant.

Semnat:

Nume: *Ceh Lutz*

Funcția în cadrul firmei: *director general*

Denumirea firmei: *ORION-GS SRL*

Din declarația cu privire la livrările similare, aflăm că, în ultimii 3 ani, același operator economic a livrat contoare de aproape 6 milioane de Euro companiei SC „Multienergo” SRL. În anul 2022, „Orion-GS” SRL a livrat 55397 de contoare de uz casnic către SC „Multienergo” SRL, la prețul de 2 015 800 Euro. Acesta este exact numărul de contoare pe care le-a procurat „Chișinău-gaz” SRL de la SC „Multienergo” SRL în anul 2022, la prețul de 53 531 555,05 MDL cu TVA, după cum aflăm din [Raportul pentru monitorizarea contractelor de achiziții sectoriale ale „Chișinău-gaz” SRL pentru anul 2022](#).

Lipsa lotizării

În cadrul mai multor proceduri de achiziție, „Chișinău-Gaz” SRL include un număr mare de poziții în același lot. Astfel, fiecare operator economic care dorește să participe la o procedură de achiziție ar trebui să poată satisface toate pozițiile incluse în lot. Această practică a entității contractante a nemulțumit unii operatori economici, care au acuzat entitatea contractantă că ar limita concurența. În procedura de achiziție a nodurilor de fixare, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1703844416707](#), entitatea contractantă a inclus 12 poziții într-un singur lot. În secțiunea „clarificări” au fost înaintate pretenții cu privire la acest aspect, un operator economic solicitând evaluarea per poziții, pentru a nu favoriza o anumită companie.

Într-o altă procedură de achiziție a dispozitivelor pentru căutarea scurgerilor de gaz, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1672068092615](#), entitatea contractantă a inclus 13 poziții într-un singur lot. Și în acest caz, lipsa lotizării a făcut obiectul unor solicitări de clarificare în sistemul MTender. Un operator economic a întrebat dacă ar fi permisă participarea la competiție pentru un singur produs, iar nu pentru toate pozițiile. I s-a răspuns că procedura în cauză este desfășurată într-un singur lot integru. Un alt operator economic a solicitat evitarea restricționării vădite a participării operatorilor economici prin anularea procedurii în desfășurare și inițierea alteia, cu respectarea principiului împărțirii pe loturi. Nu au fost depuse contestații asupra documentației de atribuire pe acest aspect. Ulterior, a fost încheiat un acord adițional de modificare a bunurilor din contract, iar altele de prelungire a termenului de livrare. Termenul de livrare a fost prelungit de la 120 zile la 240 de zile. Aceste circumstanțe puteau să nu apară, dacă entitatea contractantă ar fi împărțit achiziția pe loturi, astfel lăsând posibilitatea și altor operatori economici să depună oferte pe care și le-ar fi putut onora.

Chiar și în cazul achiziției de computere și tehnică de birou, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1703842634584](#), entitatea a procurat bunurile pe 9 poziții diferite, incluse într-un singur lot, deși divizarea pe loturi ar fi permis lărgirea concurenței. Un operator economic a atras atenția entității contractante că lotizarea ar avea ca efecte obținerea unor oferte mai avantajoase. Entitatea contractantă a răspuns că are dreptul să nu lotizeze, fără a justifica decizia sa. Considerăm că o asemenea abordare denotă rea-credință din partea entității contractante, precum și posibilă favorizare a unor operatori economici. Contractul a fost atribuit unicului ofertant - „BTS Pro” SRL. Situația este similară și pentru o altă procedură de achiziție de computere și tehnică de birou, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1672326028356](#). Și în acest caz, contractul, conținând nouă poziții diferite, a fost atribuit aceluiași operator economic - „BTS Pro” SRL.

Și în cadrul procedurii de achiziție de servicii de curățenie, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701430918640](#) s-au inclus într-un singur lot serviciile de curățenie ce urmau a fi prestate în 22 de locații diferite. Nici o companie mică/mijlocie nu ar fi putut obține un astfel de contract, de unde reiese limitarea concurenței în favoarea unei companii mari. Contractul a fost atribuit singurului ofertant - „Proterra Grup” SRL. Același operator economic obținuse un contract de achiziție de servicii de curățenie și la începutul anului 2023, în rezultatul licitației repetate nr. [ocds-b3wdp1-MD-1675841854065](#).

Desemnarea câștigătoare a unei oferte neconforme și favorizarea unor operatori economici care au depus oferte neconforme

În procedura de achiziționare a țevei de oțel, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701412139866](#), „Chișinău-gaz” SRL și-a propus să achiziționeze 26 de poziții diferite de țeavă. La pct. 14 din anunțul de participare, care se referă la posibilitatea unui operator economic de a depune oferta pe loturi, entitatea a indicat „se aplică”. Cu toate acestea, cele 26 de poziții sunt introduse în sistemul Mtender ca și un singur lot. Evaluarea ofertelor a fost realizată ca și pentru un singur lot cu 26 de poziții, fiind desemnată câștigătoare oferta depusă de „Metalica-Zuev” SRL. Operatorul economic „Santarm” SRL a depus o contestație, argumentând că nu toate pozițiile ofertate de „Metalica-Zuev” SRL ar corespunde specificației tehnice ce se referă la grosimea metalului. Entitatea contractantă a răspuns că abaterile din oferta câștigătoare nu afectează esența deciziei luate de grupul de lucru.

La etapa de examinare a contestației, ANSC a constatat că „SRL „Chișinău Gaz” nu a efectuat evaluarea ofertelor conform propriilor instrucțiuni din documentația de atribuire și, respectiv, nu a atribuit contractele pentru fiecare lot în parte care să întrunească criteriul de atribuire prestabilit, inclusiv cerințele tehnice solicitate în documentația de atribuire. Prin urmare, Agenția consideră posibilă admiterii pretenția contestatorului prin care susține că „compania Santarm SRL a oferit cel mai mic pret la marfa solicitata, si care corespunde caracteristicilor tehnice solicitate în cadrul licitației respective”. Or pentru anumite loturi, inclusiv lotul nr. 2 și lotul nr. 25, „Santarm” SRL a oferit prețuri mai mici pentru produsele ce fac obiectul procedurii, decât prețurile propuse de ofertantul declarat câștigător”. Cu referire la acceptarea de către entitate a grosimii diferite a metalului față de specificația tehnică, ANSC a apreciat că „acceptarea unor produse cu specificații diferite reprezintă o acțiune contrară principiilor reglementate la art. 28 din Legea nr. 74/2020, conform căruia entitățile contractante îi tratează pe operatorii economici în mod egal, fără discriminare și acționează într-un mod transparent și proporțional”.

ANSC a admis contestația și a dispus reevaluarea ofertelor. Totuși „Chișinău-Gaz” SRL a dispus [anularea procedurii](#) din considerentul că ar fi fost admisă o eroare când s-a indicat atribuirea contractelor pe loturi.

În procedura de licitație privind „Achiziționarea echipamentelor de protecție, a hainelor și încălțăminte speciale”, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701436760452](#), toate cele trei loturi au fost atribuite operatorului economic „Absolutely Safety” SRL. Operatorul economic „Universcom” SRL a depus o contestație în privința a două loturi, argumentând că ofertele desemnate câștigătoare ar fi neconforme. ANSC a admis parțial contestația și a dispus reevaluarea ofertei „Absolutely Safety” SRL, din considerentul că acest operator economic nu a prezentat certificate de conformitate/calitate conform cerințelor din documentația de atribuire. Entitatea contractantă a reevaluat ofertele și a atribuit repetat contractele „Absolutely Safety” SRL.

Un alt aspect invocat de contestator este faptul că, întreprinderea „Absolutely Safety”

SRL a fost fondată de conducătorul unei alte companii aflate în lista de interdicție - „Soling” SA. Operatorul economic SA „Soling” a fost inclus în lista de interdicție gestionată de Agenția Achiziții Publice ca urmare a prezentării actelor false într-o procedură de achiziție desfășurată de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în anul 2021. Totuși, bunurile produse de SA „Soling” continuă să fie achiziționate de autoritățile contractante și de entitățile contractante în cadrul licitațiilor desfășurate din bani publici. Doar că, la licitații participă o companie afiliată - SRL „Absolutely Safety”, înregistrată de administratorul SA „Soling”, Dubic Ruslan, la data de 10.07.2013. Actualmente, administrator și unic fondator al acestei întreprinderi este Dubic Vera. ANSC nu a admis aceste pretenții din considerentul că, pe de o parte, întreprindere „Absolutely Safety” SRL nu are la moment ca asociați/conducători persoane care sunt asociați/conducători în cadrul SA „Soling”. Pe de altă parte, excluderea operatorilor aflați în lista de interdicție este opțională în cazul achizițiilor sectoriale.

Evaluarea neconformă a ofertelor și respingerea neîntemeiată a unei oferte

În procedura de achiziție a serviciilor de verificare metrologică a mijloacelor de măsurare legală, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701785346869](#), „Chișinău-Gaz” SRL a respins ofertantul Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” pentru că nu ar fi prezentat unele documente, neprevăzute în documentația de atribuire. Aceste circumstanțe au determinat ofertantul Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” să depună o contestație la ANSC pentru loturile 2 și 4.

Documentele neprevăzute în documentația de atribuire, dar în temeiul cărora entitatea a respins acest ofertant au fost următoarele:

- ▶ Anexele la certificatul de acreditare cu termenul de valabilitate era până la 13.02.24 (valabil la etapa evaluării ofertelor)

Nu au fost solicitate clarificări de la ofertantul Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” sub acest aspect, deși entitatea urma să solicite clarificări în temeiul prevederilor art. 69 alin (4) din Legea 74/2020. Dacă entitatea ar fi utilizat mecanismul clarificărilor, ofertantul ar fi avut posibilitatea de a prezenta noul certificat de acreditare, valabil până în anul 2028, obținut la 14.02.24, care a fost emis după expirarea termenului de depunere a ofertelor.

- ▶ Neprezentarea certificatului de desemnare în domeniul metrologiei

În documentația de atribuire nu a fost prevăzută cerința de a pune la dispoziție acest certificat. Contestatorul a explicat că acest certificat se obține după obținerea certificatului de acreditare, certificatul de acreditare nou fiind obținut la data de 14.02.24, deci după etapa evaluării ofertelor.

ANSC a admis contestația și a dispus reevaluarea ofertei depuse de Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”. Conform informației din sistemul Mtender, aceste loturi au fost atribuite Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” după examinarea contestației.

Acorduri adiționale de modificare a contractelor

Pe lângă acordurile de majorare/micșorare a valorii contractelor sau prelungirii termenului de execuție, în rapoartele de executare a contractelor de achiziții sectoriale ale „Chișinău-gaz” SRL regăsim și contracte de modificare a bunurilor. Despre încheierea acestora aflăm din [raportul pentru anul 2023](#). Printre cele mai modificate contracte enumerăm:

1

Contractul nr. 111 din 15.03.2023 pentru achiziționarea dispozitivelor pentru căutarea scurgerilor de gaz, încheiat în rezultatul procedurii de achiziție [ocds-b3wdp1-MD1672068092615](#) a fost modificat de cinci ori. Primul acord, din 22.05.23, a modificat echipamentul. Din anunțul privind modificarea contractului nr. 07 din 22.05.2023, publicat în BAP, reiese că modificarea s-a făcut la solicitarea furnizorului, care a cerut înlocuirea echipamentului cu alt echipament analog, motivul fiind aflarea sub sancțiuni a producătorului din Federația Rusă și imposibilitatea importului în RM. Apoi, la 12.07.23 a fost modificat termenul de livrare de la 120 de zile la 150 de zile. La 02.08.23, contractul a fost majorat cu 11 040 Euro. Alte două acorduri adiționale au modificat termenul de livrare la 180 de zile, și respectiv la 240 de zile.

2

Contractul nr. 201 din 22.06.2023 pentru achiziționarea vopselei și a lacurilor (repetat), încheiat cu SRL “Varox Comerț” a fost modificat prin două acorduri adiționale. Ambele acorduri au avut ca obiect modificarea bunurilor. Din anunțul nr. 21 din 14.07.2023, reiese că modificarea a survenit urmare a recomandărilor furnizorului pentru folosirea diluantului compatibil cu vopseaua livrată. Astfel, cantitatea de 1853,4 l de diluant White Spirit la prețul de 45 lei/l și 11263,9 l de diluant „646”, la prețul de 45 lei/l, au fost înlocuite cu o cantitate de 11 805,57 l de diluant „Sembol”, la prețul de 50 lei/l.

3

Contractul nr. 79 din din 21.02.2023 pentru achiziționarea dulapurilor de gaze, încheiat cu SRL “Agronordteh-M” a fost modificat de patru ori. Inițial contractul a fost majorat, ulterior micșorat, s-a modificat termenul de livrare, iar în final au fost modificate bunurile. Din anunțul de modificare nr. 30 din 18.08.2023, aflăm că modificarea bunurilor - unitate de PRG cu RDG-25N cu 2 linii într-o unitate PRG cu RG/2MBZ din 40 (cu filtre) cu 2 linii, a avut loc la solicitarea furnizorului, nefiind indicate circumstanțele care au determinat această modificare.

4

Contractul nr. 78 din 21.02.2023 pentru Achiziționarea computerelor și tehnicii de birou, încheiat cu „BTS PRO” SRL a fost modificat de patru ori. Două acorduri au avut ca obiect majorarea termenului de livrare, iar altele două majorarea sumei contractului.

5

Contractul nr. 81 din 21.02.2023 pentru Achiziționarea materialelor de izolare, încheiat cu SRL “Agronordteh-M”, a fost modificat de patru ori. De trei ori, a fost majorat termenul de livrare, iar o dată au fost modificate specificațiile bunurilor ce țin de toleranța +/-3%. Singura explicație care reiese din anunțul nr. 16 din 21 iunie 2023 este următoarea: „Includerea condițiilor de toleranță de -/+3% de la cantitatea totală, sau pe poziții aparte a volumelor de bunuri”.

6

Contractul nr. 148 din 13.04.2023 pentru achiziția lucrărilor de construcție și reparații capitale a stațiilor de protecție catodică, încheiat cu SRL “Profaluminu”, a fost modificat de trei ori. A fost modificată suma, ulterior denumirea obiectului, iar mai târziu termenul de executare. Din anunțul nr. 37 din 11.09.2023 privind modificarea contractului, aflăm că obiectul contractului a fost modificat din „Stație catodică din str. D. Cantemir nr. 1, nr. Inv 6433” în „Stație Catodică s. Budești, str. M Eminescu nr. 38, mun. Chișinău, nr. Inv 9058”, la cererea parvenită din partea șefului SPCS SRL „Chișinău-gaz”.

7

Contractul nr. 108 din 15.03.2023 pentru achiziția lucrărilor de construcție a Punctelor Reglare Gaze mun. Chișinău, încheiat cu SRL “Agronordteh-M”, a fost modificat de cinci ori. Toate cele cinci acorduri au avut ca obiect modificarea sumei contractului.

Termenii restrânși, cerințele înguste, includerea a numeroase poziții de bunuri într-un singur lot - toate acestea limitează concurența, eliminând din competiție operatori economici care nu se încadrează 100% în cerințe. Se întâmplă că nici operatorul economic care a obținut contractul nu poate livra toate bunurile pe care și-a asumat să le livreze, fie nu se poate încadra în termenii de livrare stabiliți inițial. Dacă însă cerințele ar fi fost din start elaborate astfel încât să permită unui număr mai mare de operatori economici să depună oferte, entitatea contractantă putea obține oferte mai avantajoase. De aici și numeroasele acorduri adiționale, care în unele cazuri ridică suspiciuni de favorizare. Acordurile adiționale pot fi determinate de diverse circumstanțe, începând cu planificarea defectuoasă a achizițiilor, situații imprevizibile survenite în procesul de executare a contractelor, dar și favorizarea unor operatori economici care, deși au obținut contractul, nu îl pot onora și au nevoie de ajustări.

SRL "CHIȘINĂU-GAZ"

Cerința ca bunurile să corespundă unor standarde anulate

S.A. „Termoelectrica” continuă să utilizeze ca și standarde de referință GOST-urile, anulate în RM. În procedura de achiziție de reagenți chimici pentru tratarea apei, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701842666292](#), se face referire la standarde GOST sau echivalent. La verificare pe pagina [shop.standard.md](#), aceste standarde GOST sunt anulate. Deși, de regulă, la cerință se adaugă sintagma „sau echivalentul”, acest lucru nu înseamnă că în toate cazurile există alte standarde naționale sau europene/internaționale echivalente. Astfel, bunurile oferite provin, de regulă, din țări post-societive și, mai rar, din țări UE. Pe de altă parte, bunurile care corespund unor standarde UE sau internaționale în vigoare ar putea fi mai scumpe și, deși mai calitative, prețul raportat la standarde sovietice ar putea să nu se încadreze în limitele financiare stabilite de entitatea contractantă. Situația este similară și în procedurile de achiziție a reagenților chimici nr. [ocds-b3wdp1-MD-1708352879206](#) sau de achiziționare a materialelor de filtrare pentru anul 2024, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1707392059259](#). În achiziția de elemente de conducte nr. [ocds-b3wdp1-MD-1709013652676](#), un operator economic și-a manifestat nemulțumirea privind utilizarea standardelor anulate în secțiunea „clarificări”.

The screenshot shows a procurement clarification request and response. The request, titled "Denumirea pozitiilor in loturi.", was received on 27.02.2024 at 12:17. The description asks for clarification on lot naming and evaluation criteria. The response, also titled "Denumirea pozitiilor in loturi.", was received on 27.02.2024 at 13:49 and states that the subject is not part of the clarification.

Situația este similară și în procedura de achiziție de conducte și elemente de rețele nr. [ocds-b3wdp1-MD-1675761998492](#).

Solicitarea/admiterea unor certificate de calitate „model”

O cerință pe care o considerăm eronată în documentația de atribuire utilizată de SA „Termoelectrica” ține de certificatele de calitate. În anunțul de participare pentru procedura de achiziție a țevelor de oțel pentru anul 2023 (repetat), nr. [ocds-b3wdp1-MD-1676453884151](#), regăsim cerința „Certificatul de calitate/Certificatul de conformitate/Raport de încercări (sau actul ce confirmă calitatea bunurilor propuse la licitație)”, care indică asupra faptului că entitatea pune semnul egalității între două documente care au rol și valoare diferită. Respectiv, operatorul economic ar avea libertatea de a alege între oricare dintre aceste acte la depunerea ofertelor. S-a conturat o practică de

a prezenta certificate de calitate „model” sau certificate aferente unor loturi care au fost livrate în trecut, ca și dovadă a faptului că ofertantul va putea prezenta și pentru alte loturi care ar urma abia să fie produse certificate similare. În procedura de licitație menționată, „Metalica Zuev” SRL a depus o contestație în legătură cu desemnarea câștigătoare a ofertei depusă de „MIRZAGHITOV & Co” SRL, care a anexat un astfel de certificat pe care era scris cu pixul „ОБРАЗЕЦ” (traducere: model). În acest caz, contestația depusă de „Metalica Zuev” SRL a fost respinsă de ANSC, din considerentul că ofertantul câștigător prezentase și certificate de conformitate pentru bunurile propuse. Cu toate acestea, nu considerăm că este o practică bună a entității contractante de a pune semnul egalității între certificate care nu îndeplinesc în esență același rol.

Se solicită certificate de calitate la depunerea ofertelor, când acestea se eliberează abia la producerea bunurilor [ocds-b3wdp1-MD-1676453884151](#) - în acest caz, ofertantul câștigător a prezentat și certificate de conformitate, pe lângă certificate de calitate, cerința era indicată prin bară în anunțul de participare, prin urmare contestația a fost respinsă, dar pot fi alte cazuri când s-a acceptat o ofertă doar cu certificate de calitate model.

Specificații restrictive

O procedură de achiziție a S.A. „Termoelectrica” în care am observat mai multe specificații restrictive se referă la procurarea reagenților chimici necesari pentru stabilizarea și menținerea regimului chimic al apei și aburului la utilajul energetic de presiune medie, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1708352879206](#). Prin aceasta, entitatea contractantă și-a propus să achiziționeze 7000 kg de inhibitor al procesului de coroziune pe bază de amine, cu valoarea estimată de 2 milioane lei, fără TVA, conform parametrilor indicați.

+ bunuri/servicii:					
Nr. d/o	Cod CPV	Denumirea bunurilor/serviciilor/lucrărilor	Cantitate/Unitate de măsură	Descrierea achiziției	Valoarea estimată, fără TVA (pentru fiecare lot în parte)
Achiziționarea reagenților chimici necesari pentru stabilizarea și menținerea regimului chimic al apei și aburului la utilajul energetic de presiune medie					
Lot 1	24962000-5	Inhibitor al procesului de coroziune pe bază de amine	7000 kg	<u>Conform cerintelor Caietului de Sarcini</u> Aspectul exterior - Soluție incoloră sau galben deschisă Densitatea (20°C), g/cm ³ - 0,96 – 1,10 Solubilitatea în apă - Solubil în orice proporții pH-ul, nu mai puțin de - 13,0 pH-ul soluției de 1 %, nu mai puțin de - 11,0 Conținutul sumar al aminei/-lor cu rol de neutralizare, % - 25,0 – 30,0 Conținutul aminei pelicologene, %, (Z) N 9 octadecenilpropan 1,3 diamină - 2,5 – 5,0	2 000 000
Valoarea estimativă totală, lei fără TVA					2 000 000

Din pct. 16 al anunțului de participare reiese că entitatea contractantă își rezervă dreptul de a nu achiziționa întreaga cantitate, ci doar în funcție de necesități, în baza unor comenzi prealabile. Totodată, din cantitatea totală, 2000 kg de reagenți vor fi utilizați în procesul de testare la utilajul energetic al Beneficiarului timp de minim 4 săptămâni, după semnarea contractului. Procedura de testare se încheie cu un proces-verbal al controlului calității, executat de laboratorul Serviciului Chimic al cumpărătorului. Dacă prin acest proces-verbal al entității contractante se constată că bunurile livrate nu sunt asigurate de către Furnizor cu documentele solicitate, nu trec controlul calitativ și cantitativ - analiză chimică în laborator, prin încercări de laborator pentru fiecare partidă de produs livrat, atunci produsul este returnat, iar contractul reziliat. Din formulare nu este suficient de clar dacă condițiile menționate sunt cumulative sau este destul ca oricare dintre acestea să fie îndeplinită.

Caietul de sarcini mai prevede obligația ofertantului de a oferi ca mostre 80 kg de amine neutralizante / cu rol de neutralizare, înainte de testarea reagentului livrat împreună cu partida care va fi pentru testare, și anume:

- 1) MOR, morfolină – 20 Kg (CAS: 110-91-8);
- 2) CHA, ciclohexilamină – 20 Kg (CAS: 108-91-8);
- 3) DEAE, dietilaminoetanol – 20 Kg (CAS: 100-37-8);
- 4) AMP, 2-amino-2-metilpropan-1-ol – 20 Kg (CAS: 124-68-5).

Se precizează că: „Acestea sunt necesare pentru o eventuală corectare în regim operativ a compoziției chimice a reagentului”. Totuși, remarcăm că așa-numitele mostre sunt alte produse decât cele care se preconizează a fi achiziționate.

Ajungem la concluzia că nu este de fapt vorba despre mostre în sensul direct, ci de alte bunuri care ar fi necesare beneficiarului în procesul de testare, pe care își propune să le obțină cu titlu gratuit de la ofertantul câștigător. Prezentarea așa-numitelor mostre ar urma să aibă loc după semnarea contractului, iar nu la etapa de evaluare pentru a stabili conformitatea bunurilor ce ar urma să fie procurate. Considerăm că aceste cerințe sunt disproportionale și denotă un dezechilibru contractual foarte accentuat în detrimentul potențialilor ofertanți, ceea ce ar fi de natură să limiteze concurența și/sau să favorizeze un anumit operator economic. Un operator economic și-a manifestat nemulțumirea față de solicitarea mostrelor, al căror preț ar ajunge la 95000 lei, în secțiunea „clarificări” din sistemul Mtender. Entitatea contractantă s-a eschivat de la răspuns, inserând prevederile caietului de sarcini ce se referă la testarea reagenților. Nu a fost depusă o contestație cu privire la acest aspect.

Totodată, remarcăm că, deși entitatea contractantă indică expres că va achiziționa doar cantitatea de reagenți care îi sunt necesare, iar termenul de valabilitate a contractului este până la finalul anului 2024, se solicită ca reagenții să fie produși în anul 2024, iar termenul de valabilitate a acestora să fie nu mai mic de 2 ani. Concluzia ar fi că cerințele stabilite, pe de o parte, stabilesc cerințe ce depășesc necesitățile entității contractante, iar pe de alta, limitează participarea operatorilor economici la procedura de achiziție. La procedura de achiziție au fost depuse patru oferte. Fiecare dintre cei patru ofertanți au indicat în declarațiile privind livrările efectuate în ultimii ani contracte încheiate cu SA „Termoelectrica”.

Analizând o procedură de achiziție, cu obiect asemănător, realizată în anul 2023, identificată cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1677509684732](#), observăm că unele cerințe se repetă, în timp ce altele lipsesc. Spre exemplu, în achiziția respectivă nu s-a solicitat prezentarea mostrelor. Cu referire la etapa de testare a reagenților chimici, se prevede că vor fi supuși testării reagenții analogi celor utilizați la momentul respectiv. Deși putem vorbi și în acest caz de tratament diferențiat, observăm că totuși cantitatea de reagenți necesară realizării testărilor este incomparabil mai mică decât în cazul celei din 2024, variind între 25 kg și câteva sute de kg, doar pentru un singur lot fiind stabilită o cantitate de 600 kg - 1200 kg.

Alte specificații restrictive identificate în procedura de achiziție de reagenți chimici pentru tratarea apei, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1701842666292](#). În caietul de sarcini se regăsesc cerințe față de modul de transportare și ambalare. Pentru lotul Silicatul de sodiu se precizează că acesta trebuie să fie furnizat în vas din plastic cu volumul de 6 litri. Pentru lotul Floculant – sub formă solidă, livrarea va fi în saci câte 25 kg. Cerințele sunt stabilite similar și pentru alte loturi, ceea ce poate restricționa participarea unor producători furnizori care ar putea pune la dispoziție bunurile în ambalaje diferite de cele specificate, dar fără a crea anumite impedimente beneficiarului. Mai întâlnim și cerințe ce țin de volumul cisternelor în funcție de transportul utilizat - auto sau feroviar. Spre exemplu, pentru lotul Soda caustică lichidă (NaOH - în recalcul la 100% se stabilește că trebuie să fie furnizată în cisterne pe cale feroviară, cu volumul $V = 60 - 65 \text{ m}^3$ sau în cisternă auto cu $V = 20-30 \text{ m}^3$, echipată cu utilaj de descărcare a reagentului. Pentru lotul Acid sulfuric tehnic H_2SO_4 sub formă lichidă, se stabilește că, trebuie să fie furnizat în cisterne pe cale feroviară cu volumul $V = 60 - 65 \text{ m}^3$ sau în cisternă auto cu volumul $V = 20 - 25 \text{ m}^3$, echipată cu utilaj de descărcare a reagentului. Admitem că în acest caz cerințele pot fi justificate prin capacitățile entității contractante de recepționare a bunurilor livrate pe cale auto sau feroviară.

Cerințe neclare și lipsa unor acte necesare pentru elaborarea ofertelor

În anul 2023, S.A. „Termoelectrica” și-a propus să înlocuiască aparatele și echipamentele învechite sistemelor de excitație cu tiristoare de tip UNITROL-5000 instalate la turbogeneratoarele de tip ТВФ-120-2У3 blocul №1, №2, №3, cu softul și componentele modernizate pentru versiunea Unitrol-6000. Se precizează că la CET Sursa nr.1 pentru Turbogeneratoarele (TG) nr.1, 2, 3 sunt instalate sistemele de excitație din seria Unitrol-5000, fabricate de ABB (Turgi, Elveția). Sistemele de excitație au fost instalate pentru TG nr. 3 în 2001, pentru TG nr.1 și nr. 2 în 2002.

În procedura de licitație pentru înlocuirea aparatelor și echipamentelor învechite ale sistemelor de excitație cu tiristoare de tip UNITROL-5000 pentru turbogeneratoare №1, №2, №3 de tip ТВФ-120, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1684839742105](#) din 2023, caietul de sarcini conține cerințe suplimentare, ce lipsesc în anunțul de participare, ce se referă la trecerea de către ofertanți a unei preselecții. În anunțul de participare, la secțiunea cu privire la aplicabilitatea unei proceduri de preselecție se menționează că aceasta nu se aplică. Acest lucru creează confuzii. Aceeași situație am remarcat-o și în procedura repetată cu același obiect din 2023, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1689681912106](#), dar nu se mai regăsește în

procedura nr. [ocds-b3wdp1-MD-1706100392466](#) din ianuarie 2024. Totodată, deși în documentația de atribuire se face referire la faptul că necesitatea lucrărilor a fost stabilită în rezultatul Raportului de diagnosticare din 30.07.19, acesta nu a fost atașat la procedurile de licitație desfășurate în anul 2023. Raportul a fost atașat la licitația desfășurată în anul 2024, în urma unei solicitări pe care o vedem în secțiunea „clarificări”, însă și în acest caz raportul a fost atașat fără prima pagină, entitatea motivând că astfel ar divulga informația confidențială despre executantul raportului. Potențialii ofertanți au mai solicitat și atașarea Documentației tehnico-normative ce reglementează efectuarea lucrărilor/serviciilor în paragraful 1 3BHS115722/R80 (Manual de exploatare a sistemului de excitație UNITROL-5000) și 2 306.2-IP-18 (Instrucțiunea de exploatare a sistemelor de excitație UNITROL-5000). Această cerință a fost respinsă, entitatea contractantă considerând inoportună atașarea acestor acte.

La toate cele trei proceduri de achiziție a depus oferte doar „Horus” SRL. Pentru procedura de achiziție nr. [ocds-b3wdp1-MD-1706100392466](#) din 2024, ofertantul a depus o cerere de participare prin care și-a exprimat interesul de a participa, declarând că nu are obiecții la documentația de atribuire. Cu toate acestea, „Horus” SRL a mai atașat la ofertă un proces-verbal de divergențe, prin care a prezentat modificările proprii la contractul standard, solicitând acceptarea acestora. Totuși, la această etapă, operarea acestor modificări este inadmisibilă. Operatorul economic avea posibilitatea de a solicita modificări, fie a contesta documentația de atribuire în termenul prevăzut de legislație. Necontestarea documentației de atribuire denotă acceptarea în integralitate a acesteia. În buletinul achizițiilor publice nu am identificat informații privind încheierea contractului.

Anularea frecventă a procedurilor de achiziție după deschiderea ofertelor/anunțarea rezultatelor, din cauza erorilor din documentația de atribuire

Monitorizând achizițiile realizate de S.A. „Termoelectrica”, am observat o practică de a anula procedurile de achiziție după deschiderea ofertelor, din motivul admiterii unor erori care ar fi condus la abordări diferite în ofertele depuse. Faptul că aceste situații se repetă, ridică semne de întrebare. Aceste situații ar putea fi folosite abuziv pentru a favoriza unii operatori economici, respectiv de a-i pune pe alții, ale căror oferte au devenit vizibile la deschidere, într-o situație dezavantajoasă.

Procedura de licitație nr. [ocds-b3wdp1-MD-1684148523006](#) a fost anulată după deschiderea ofertelor, pe motiv că entitatea contractantă ar fi constatat abateri, omisiuni și neclarități la caietul de sarcini. Decizia de anulare a licitației a fost contestată de „PROMINTERGAZ” SRL, care a invocat că „toate neclaritățile legate de caietul de sarcini au fost clarificate de către participanții la licitație și autoritatea contractantă în cadrul etapei clarificărilor”. Acesta a mai adăugat că entitatea contractantă a inițiat o nouă procedură de licitație, iar unica modificare ar fi următorul paragraf adăugat „Conductele și elementele rețelelor termice cu izolare termică din poliuretan expandat și manta din polietilenă (tablă zincată) vor fi luate prin factură fiscală de la depozitul central din str.Meșterul Manole, 3, CET Sursa 1, a Beneficiarului. „TERMOELECTRICA” SA își rezervă dreptul de a modifica volumele lucrărilor care vor fi executate”. Contestatorul a explicat că „chestiunea nou

introdusă a fost soluționată la etapa clarificărilor ". ANSC a respins contestația din considerentul că contestatorul nu a fost în măsură să combată argumentele entității contractante prin demonstrarea faptului că acestea nu ar împiedica continuarea procedurii și nu ar aduce atingere principiilor care reglementează achizițiile sectoriale. Același operator economic a contestat documentația de atribuire și în procedura repetată, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1687861963061](#) argumentând că aceasta a fost inițiată în timp ce la ANSC se afla în examinare contestația pentru procedura precedentă. Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru procedura de achiziție a produselor petroliere, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1699886088758](#), Termoelectrica a stabilit unele cerințe considerate abuzive de unii ofertanți. Printre acestea au fost modul de calcul a prețului unitar și obligativitatea prezentării listei stațiilor PECO, cu toate că se procurau produse petroliere în vrac.

Clarificări

Titlu
Calcularea prețului

Întrebare primită
24.11.2023 / 14:37

Descriere

Conform expresiei "1.4 Calcularea prețului unitar se efectuează conform formulei.", este interpretabil data pentru M1 și nu este o practică corectă pentru stabilirea prețurilor la livrările în vrac. Mai mult decât atât, pentru loturile în vrac, conform caietului de sarcini, nu este obligatoriu ca ofertantul să dețină stații Peco, ceea ce anulează automat corectitudinea descifrării variabilei M1 din formula de calcul al prețului.

↳ Calcularea prețului

27.11.2023 / 13:30

Buna ziua. Entitatea contractantă a inițiat procedura de achiziționare a bunurilor solicitate în strictă conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor nr.115 din 15 septembrie 2021.
Astfel, solicităm să Vă conformați cerințelor expuse din documentația de atribuire.

Titlu
obligativitatea prezentării listei stațiilor PECO la loturile de livrare în vrac

Întrebare primită
27.11.2023 / 15:12

Descriere

În condițiile în care livrările în vrac se efectuează de către titularii licențiate în import și comerț cu ridicata a produselor petroliere care conform legii nu sunt obligați să dispună de stații PECO care este raționamentul includerii obligației participanților de a prezenta în mod obligatoriu lista stațiilor pentru toate loturile licitate? Ori este o omisiune și cerința respectivă se referă doar la loturile livrate în baza cardurilor valorice? Atragem atenția Dvs. ordinul Ministrului Finanțelor în documentația standard prevede în mod expres: în restul cazurilor ce țin de achiziționarea de carburanți lichizi și/sau gazoși în vrac, uleiuri, etc. se utilizează principiul general de procurare a bunurilor. Care medie urmează a fi inclusă în oferta în condițiile în care participantul nu dispune nici de o stație Peco în mun. Chișinău?

↳ obligativitatea prezentării listei stațiilor PECO la loturile de livrare în vrac

27.11.2023 / 15:20

Bună ziua, conform pct. 20 din anunțul de participare, Lista stațiilor PECO, inclusiv Municipiul Chișinău urmează a fi prezentat în original confirmat prin semnătura electronică a Participantului - după caz sau la solicitare.

Entitatea contractantă a refuzat să opereze modificări, deși pretențiile înaintate au fost rezonabile. După deschiderea ofertelor, lotul nr. 1 și lotul nr. 2 au fost atribuite unui operator economic „Siento” SRL, care nu a îndeplinit cerințele entității contractante referitor la modul de formare a prețurilor. Ofertantul câștigător a recunoscut că nu a utilizat formula stabilită de entitatea contractantă: „Entitatea contractantă a prevăzut în anunțul de participare media de 15 zile de la stațiile alimentare, de la panou. Media de 15 zile se referă la stație. Atâta timp cât nu ai stații, nu poți să iei în calcul prevederile expuse în anunțul de participare. Expres noi am luat prețul de referință de la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică înainte de data depunerii ofertei, ceea ce noi am considerat că este corect”. Acesta a mai adăugat că „Este o cerință care nu a putut fi luată în calcul. Calculul la stații se referă la amănunt nu la livrare în vrac. Cerința a fost clară, dar imposibil de realizat”.

În rezultatul examinării contestației, entitatea contractantă decis anularea licitației pentru lotul 1 și 2: „În scopul evitării interpretărilor și ambiguităților constatate în timpul examinării în ședința publică la data de 12.02.2024 a contestației nr. 02/59/24 din 23.01.2024, depusă de către „VERO-NADINA” SRL pe marginea procedurii de achiziție nr. 21117181, privind „Achiziționarea produselor petroliere pentru anul 2024” (lotul nr. 1 și lotul nr. 2), „Termoelectrica” SA consideră oportun dispunerea anulării lotului nr. 1 și lotului nr. 2 din cadrul procedurii de achiziție sectorială nr. 21117181, privind „Achiziționarea produselor petroliere din anul 2024”.

A fost inițiată o procedură repetată pentru lotul nr. 1 și nr. 2, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1708524608543](#). Ce este de menționat este că erorile care au servit drept temei pentru anularea primei proceduri de achiziție au fost semnalate în perioada clarificărilor. Entitatea a fost cea care a ignorat acele pretenții și a continuat să desfășoare procedura conform unor reguli care nu erau relevante pentru această achiziție.

Selectarea incorectă a procedurii/ Licitații cu cerințe și criterii de evaluare ambigui

S.A. „Termoelectrica” a desfășurat mai multe proceduri de achiziție de lucrări de restabilire a betonului asfaltic (la solicitare) sau a pavajului (la solicitare), pe parcursul ultimilor ani. Deoarece este vorba de lucrări, necesitatea cărora apare după efectuarea unor intervenții de urgență, nu este posibilă estimarea în prealabil a cantităților de lucrări necesare și unde va fi necesară intervenția. Astfel, entitatea contractantă stabilește o listă de lucrări de mai multe tipuri, care ar putea fi necesare în situații de urgență, și cantități aleatorii în limita sumelor disponibile.

În anul 2023, au fost desfășurate licitații pentru achiziția de lucrări de restabilire a betonului asfaltic (la solicitare), pe loturi, în funcție de sectoarele capitalei unde urmau a se face intervenții (licitațiile deschise nr. [ocds-b3wdp1-MD-1676876954776](#) și nr. [ocds-b3wdp1-MD-1680271308787](#)). În ianuarie 2024 a fost lansată licitația deschisă nr. [ocds-b3wdp1-MD-1704971942354](#) pentru achiziția de lucrări de restabilire a betonului asfaltic (la solicitare) și licitația deschisă nr. [ocds-b3wdp1-MD-1704976217200](#) pentru achiziția de

lucrări de restabilire a pavajului (la solicitare). Licitările din anul 2024 nu au fost împărțite pe loturi. În condițiile în care s-au desfășurat procedurile de achiziție, fiecare ofertant a venit cu prețuri pentru fiecare tip de lucrare, raportate la niște cantități de lucrări stabilite aleatoriu de entitatea contractantă. În virtutea criteriului cel mai mic raport calitate-preț, ajunge să fie desemnată câștigătoare oferta cu prețul mai mic raportată la o cantitate aleatorie din fiecare dintre lucrările enumerate în caietul de sarcini. În acest mod, nu se poate face o evaluare a costurilor fiecărei ofertă, pentru că putem admite că un operator economic, care nu a oferit cel mai mic preț per total, putea oferi un preț mai mic pentru lucrările care vor fi solicitate cel mai frecvent. Prin contrast, un operator economic care a oferit un preț mai mic pentru oferta în ansamblu, putea oferi un preț mai mare pentru lucrările necesare mai frecvent, astfel încât prețul plătit de fapt să fie mai mare. Dacă procedurile de achiziție din anul 2023 au fost împărțite pe loturi în funcție de sector, procedurile de achiziție din anul 2024 nu au fost împărțite pe loturi, ceea ce a limitat posibilitatea unor companii mai mici de a participa. În același timp, putem admite că entitatea și-a asumat un risc mai mare că ofertantul câștigător ar putea întâmpina dificultăți la executarea mai multor lucrări urgente, concomitent în diferite sectoare ale capitalei.

Pentru lucrările de această natură, legiuitorul a prevăzut acordurile-cadru. Dacă ar fi optat pentru acest tip de procedură, entitatea contractantă putea încheia acorduri cadru cu mai mulți operatori economici care corespund criteriilor de calificare. În caz de necesitate, entitatea putea desfășura procedura de reoferțare, unde operatorii economici cu care au fost încheiate contracte urmau să vină cu oferte pentru tipurile de lucrări necesare, în condiții care nu puteau fi mai puțin avantajoase decât cele stabilite în acordul cadru.

Atribuirea contractului unor operatori economici cu oferte neconforme

În procedura de licitație pentru achiziția de lucrări de restabilire a betonului asfaltic (la solicitare), desfășurată într-un singur lot, au fost depuse șase oferte. Entitatea contractantă a desemnat câștigătoare oferta depusă de asocieria formată din „Barzine-Cons” SRL și „Metnox” SRL. Prin decizia ANSC nr. 03D-204-24 din 09.04.2024, s-a constatat că oferta este neconformă, deoarece ofertanții nu au întrunit condițiile privind experiența similară, stabilite în documentația de atribuire. De asemenea, ANSC a constatat că documentele atașate la ofertă nu au confirmat că operatorul economic se află în posesia utilajelor, instalațiilor și/sau echipamentelor aflate în dotare proprie, fie închiriate necesare îndeplinirii contractului. Ajungem la concluzia că SA „Termoelectrica” a desemnat câștigătoare o ofertă neconformă.

Niciunul dintre membrii asocierii - „Barzine-Cons” SRL și „Metnox” SRL, nu au o reputație ireproșabilă, ambii fiind suspectați anterior de falsificare de acte. Ziarul de Gardă a scris anterior despre un dosar penal intentat gestionarilor „Barzine-Cons” SRL pentru că ar fi prezentat acte false care să demonstreze că dispunea de personal, utilaje și echipamente tehnice, în condițiile în care acestea lipseau, la o achiziție publică, în articolul [Chișinău, „șantier electoral” cu firme penale și 100 de milioane din bugetul statului](#). Operatorul economic „Metnox” SRL a fost inclus în [lista de interdicție](#) a Agenției Achiziții Publice la 02.05.23, pentru prezentarea actelor false în cadrul unei proceduri de achiziție. Judecătorul

Victor Sîrbu de la Judecătoria Chişinău a dispus însă suspendarea deciziei de includere în lista de interdicţiei până la finalizarea examinării cauzei, astfel încât acest operator economic nu poate fi exclus din procedurile de achiziţii publice pe acest temei. Mai recent, în privinţa acestui operator economic a fost depusă o cerere introductivă pentru iniţierea procedurii de insolabilitate de „Dromas Cons” SRL.

CAPITOLUL 3

MONITORIZAREA APLICĂRII NORMELOR METODOLOGICE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE

Normele metodologice au fost adoptate prin hotărârea Guvernului Nr. 464 din 06.07.2022 în temeiul art. 89 din Legea nr. 74/2020. Examinarea în ansamblu a acestora scoate în evidență o serie de deficiențe, descrise în cele ce urmează:

1. Adoptarea cu întârziere

Conform art. 89 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 74/2020, Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru implementarea prezentei legi. Întrucât Legea nr. 74/2020 a fost publicată la 26.06.2020 în Monitorul Oficial Nr. 153-158 art. 278, Normele metodologice (și alte acte normative necesare) urmau a fi aprobate pînă la data de 26.06.2021. Totuși, normele metodologice au fost aprobate abia la data de 06.07.2022, deci cu întârziere de peste un an.

Având în vedere că Legea nr. 74/2020 a intrat în vigoare la data de 26.06.2021, pentru o perioadă de mai mult de un an de la adoptarea ei, nu au existat nici normele metodologice și nici alt document normativ care să ghideze entitățile contractante și prin care să fie adoptate formularele necesare desfășurării unei proceduri de achiziție sectorială.

2. Inflație juridică

Cu excepția formularelor anexate la Normele metodologice, care sunt cu adevărat de folos pentru grupurile de lucru, textul nemijlocit al Normelor metodologice este în mare parte o transcriere a prevederilor din Legea nr. 74/2020.

Aproximativ jumătate din textul Normelor metodologice se rezumă la prevederi ca "Entitatea contractantă, conform prevederilor art. 67, 68, 69 și 71-74 din Legea nr. 74/2020, indică și descrie [mai departe este textul din Legea 74/2020]".

La cele 165 de puncte din Normele metodologice, există 53 de referințe directe la Legea nr. 74/2020. Iar multe puncte, deși nu fac referință expresă la Legea nr. 74/2020, repetă prevederile ultimei.

Iată o comparație dintre pct. 3-6 din Normele Metodologice și textul Legii nr. 74/2020. Din 4 puncte doar unul conține o prevedere cu adevărat utilă și necesară:

Prevederea din Normele Metodologice	Prevederea din Legea nr. 74/2020	Observații
<p>3. Pe parcursul aplicării procedurii de atribuire, entitatea contractantă are obligația de a respecta principiile achizițiilor sectoriale descrise la art. 28 din Legea nr. 74/2020.</p> <p>4. În vederea exercitării atribuțiilor, entitatea contractantă creează, în funcție de obiectul achiziției, grupul/grupurile de lucru printr-o decizie (ordin) sau dispoziție, format/formate din minimum trei persoane, inclusiv conducătorul grupului de lucru, persoana care deține dreptul de prima semnătură în entitatea corespunzătoare sau persoana numită de aceasta, și secretarul grupului de lucru, în conformitate cu art. 5 din Legea nr. 74/2020. Actul de constituire a grupului de lucru prevede delegarea atribuțiilor și obligațiilor grupului pentru fiecare membru în parte.</p>	<p>Articolul 28. Principiile aplicabile achizițiilor sectoriale</p> <p>(1) Entitățile contractante îi tratează pe operatorii economici în mod egal, fără discriminare și acționează într-un mod transparent și proporțional.</p> <p>(2) Conceptul achiziției sectoriale nu se face cu intenția de excludere a acesteia din domeniul de aplicare a prezentei legi sau de restrângere artificială a concurenței. Se consideră că se restrânge artificial concurența în cazul în care conceptul achiziției este făcut cu intenția de a favoriza sau dezavantaja nejustificat anumiți operatori economici.</p> <p>(3) Entitățile contractante se asigură că, în executarea contractelor de achiziții sectoriale, operatorii economici respectă obligațiile aplicabile în domeniul mediului, social și al muncii, instituite prin actele normative naționale sau prin dispozițiile internaționale de drept în domeniul mediului, social și al muncii la care Republica Moldova este parte.</p>	<p><i>Obligația dată incubă din conținutul Legii, care este mai presus de Normele Metodologice. Respectiv norma dată nu stabilește nici o obligație nouă.</i></p> <p>Nu este clară formularea "persoana care deține dreptul de prima semnătură în entitatea corespunzătoare"</p> <p>Este clar că grupul de lucru (inclusiv directorul) se instituie de directorul/administratorul entității contractante. Aceasta este o regulă generală de drept civil și administrativ. Însă legislația nu reglementează noțiunea utilizată din Normele Metodologice, respectiv aceasta creează confuzie.</p>
<p>5. Entitatea contractantă nominalizează în decizie (ordin) sau dispoziție membrii supleanți care sunt numiți în cadrul grupului de lucru în cazul imposibilității participării membrilor titulari.</p>	<p>Articolul 5.</p> <p>(5) Pentru a evita situațiile ce pot afecta modul de funcționare a grupului de lucru se va stabili, printr-o decizie (ordin) sau dispoziție, un portofoliu de membri supleanți care, în caz de necesitate, vor deveni membri cu drepturi depline în cadrul grupului de lucru.</p>	<p>În Normele Metodologice se reglementează situația în care se depun mai multe cereri de includere în componența grupului de lucru din partea societății civile. Considerăm această prevedere a fi utilă și necesară.</p>

<p>6. În cazul în care din partea reprezentanților societății civile au fost depuse cereri de includere în componența grupului de lucru, care constituie mai mult de o treime din componența totală a grupului, entitatea contractantă organizează desfășurarea tragerii la sorți, cu cel puțin o zi înainte de data-limită de depunere a ofertelor. Organizarea tragerii la sorți trebuie să asigure un tratament egal, imparțial și nediscriminatoriu pentru toți solicitanții.</p>	<p>Articolul 5. (4) Entitatea contractantă include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului. Reprezentanții societății civile incluși în grupul de lucru au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se expune în actul deliberativ al grupului respectiv.</p>	
---	---	--

Aici este important să subliniem că Legea nr. 74/2020 deja oferă o reglementară generală a documentul achizițiilor sectoriale, respectiv rolul Guvernului și a Ministerului Finanțelor este ca să adopte acte subordonate legii care să interpreteze/completeze prevederile din Legea nr. 74/2020, nu să le cloneze.

3. Prevederi care afectează negativ achizițiile sectoriale

Unele dintre prevederile Normelor metodologice nu sunt tocmai reușite și credem că urmau a fi excluse sau reformulate.

Pct. 67. Garanția pentru ofertă stabilită câștigătoare se restituie de către entitatea contractantă operatorului economic în cel mult 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului de achiziții sectoriale, iar garanțiile ofertelor necâștigătoare – în cel mult 5 zile lucrătoare de la data luării deciziei de atribuire. Entitatea contractantă restituie garanția pentru ofertă în cel mult 2 zile lucrătoare în cazul producerii unuia dintre următoarele elemente:

- 1) încheierea unui contract de achiziții sectoriale și depunerea garanției de executare a contractului, dacă o astfel de garanție este prevăzută în documentația de atribuire;
- 2) suspendarea procedurii de achiziție fără încheierea unui contract de achiziții sectoriale;
- 3) retragerea ofertei înainte de expirarea termenului de depunere a ofertelor.

Conform acestei prevederi, entitatea contractantă trebuie să restituie garanția pentru ofertele necastigatoare în cel mult 5 zile lucrătoare de la data luării deciziei de atribuire. Chiar și atunci când decizia de atribuire este contestată la ANSC, această obligație de

restituire a garanției pentru ofertă se menține. Dacă ANSC admite contestația, entitatea ajunge în situația în care nu mai este protejată de garanția pentru ofertă a operatorilor economici a căror oferte nu au fost declarate câștigătoare în temeiul primei decizii de atribuire. Considerăm că garanția pentru ofertă ar trebui restituită doar după ce este semnat contractul de achiziție sau este anulată decizia de atribuire și aceasta nu mai poate fi contestată (fie nu se contestă în termen, fie că ANSC respinge contestația). Stabilirea unui termen pentru restituirea garanției poate fi benefică, în condițiile precizării exacte a momentului din care începe calcularea termenului.

În același punct, se face referire și la situația în care procedura de achiziție este suspendată, cu toate că nici Legea nr. 74/2020, nici Normele metodologice nu reglementează suspendarea procedurii de achiziție. Unica situație cunoscută în care se suspendă procedura de achiziție este cazul în care se contestă documentația de atribuire și ANSC dispune suspendarea. Totuși, în această situație, suspendarea are loc până la depunerea ofertelor. Respectiv, nu este clar care ar fi situațiile de suspendare a procedurii la etapa de evaluare a ofertelor în care garanția pentru ofertă trebuie restituită.

140. Operatorul economic semnatar al unui acord-cadru nu poate fi considerat ca subcontractant al unui alt operator economic în cadrul aceluiași acord-cadru.

Considerăm oportună excluderea sintagmei "considerat ca". O atare formulare pare să sugereze că un semnatar al acordului cadru ar putea subcontracta pe altul, însă acest lucru nu poate fi "considerat" astfel. Prin urmare, sintagma "considerat ca" ar putea genera interpretări în sensul admiterii subcontractării unui operator economic care are calitatea de semnatar la un acord cadru. O interpretare a normei date este că subcontractarea în acest caz se permite, doar că ea nu poate fi luată în considerare de către grupul de lucru (deci un operator economic poate să-l subcontracteze pe celălalt, dar nu și să folosească acest lucru în scopul întrunirii unor cerințe de calificare.

Considerăm inadmisibilă o astfel de subcontractare, deoarece aceasta ar duce la conflict de interese și, în esență, constituie un acord anticoncurențial, deoarece anihilează competiția în sensul reducerii prețurilor inițiale, sau îmbunătățirii în alt mod al ofertelor la reofertare.

4. Aspecte care nu sunt reglementate

În conținutul Normelor Metodologice lipsesc:

1. Reglementări privind cuantificarea pragurilor pentru abaterile neînsemnate în cadrul achizițiilor publice de lucrări

Conform art. 75 alin. (5) din Legea nr. 74/2020 "(5) Entitatea contractantă are dreptul să considere oferta conformă dacă aceasta conține abateri neînsemnate de la prevederile documentației de atribuire, erori sau omiteri ce pot fi înlăturate fără a afecta esența ei.

Orice deviere de acest fel se exprimă cantitativ, în măsura în care este posibil, și se ia în considerare la evaluarea și compararea ofertelor.”

Totuși nu este clar care ar fi aceste abateri neînsemnate în cadrul achizițiilor publice de lucrări, unde se prezintă devize, uneori de sute de pagini, care conțin și erori, de cele mai multe ori. Unele din aceste erori sunt neînsemnate, altele sunt semnificative. Totuși, pentru a trasa o linie clară și a stabili care sunt neînsemnate și care nu, este nevoie de anumite praguri valorice reglementate în mod explicit. În lipsa unor astfel de reglementări în achizițiile sectoriale, nu este clar pentru care tipuri de erori din deviz o ofertă poate fi descalificată.

În cadrul achizițiilor publice reglementate de Legea nr. 131/2015, aceste reglementări se conțin în pct. 134 din Regulamentul privind achizițiile publice de lucrări. Anterior adoptării regulamentului menționat, ANSC considera neconforme ofertele care conțineau orice abatere în deviz, inclus de câțiva lei. Aplicarea aceleiași abordări pentru achizițiile sectoriale ar putea prejudicia entitățile contractante, deoarece acestea ar putea fi nevoite să respingă oferte cu prețuri mai scăzute doar pentru unele abateri de câțiva lei/zeci de lei (care nu pot fi tratate ca abateri neînsemnate în lipsa unor reglementări explicite în acest sens) și, în schimb, să accepte oferte cu sute de mii de lei mai mari.

2. Lista documentelor care constituie oferta (separat pentru achizițiile de lucrări vs bunuri și servicii)

În linii generale, documentele pe care le depun ofertanții la achiziții (publice sau sectoriale) se împart în două categorii: oferta și documentele justificative/de calificare. Dacă pentru erorile în documentele ce țin de ofertă în temeiul art. 75 alin. (4) din Legea nr. 74/2020, un ofertant va fi descalificat, în cazul documentelor justificative, asemenea erori/neprezentarea unor documente poate fi remediată prin solicitarea de clarificări în temeiul art. 69 alin. (4) din Legea nr. 74/2020.

Prin urmare, este imperativ a se determina care documente constituie oferta și care constituie documentele justificative.

În cadrul achizițiilor publice reglementate de Legea nr. 131/2015, conținutul ofertei (documentele care fac parte din ea) este reglementat în Documentațiile Standard aprobate de Ministerul Finanțelor. Ar fi oportun ca și Normele Metodologice să prevadă care documente fac parte în mod obligatoriu din ofertă, în mod separat pentru achizițiile de lucrări vs bunuri și servicii.

3. Condițiile de depunere și validitate a ofertelor în cazul asocierilor de operatori economici

Conform art. 2 din Legea nr. 74/2020, în calitate de ofertant poate fi și o asociație de persoane juridice și/sau fizice. Asocierea este o practică obișnuită, în special pentru contractele de o valoare mai mare.

Art. 29 alin. (3) din Legea nr. 74/2020 prevede că „(3) Operatorii economici au dreptul de a se asocia în scopul prezentării ofertelor și/sau de a se prezenta în calitate de ofertanți asociați. Asociația poate fi obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare în măsura în care această transformare este necesară bunei executări a contractului și doar după atribuirea contractului. Entitatea contractantă clarifică în documentația de atribuire în ce mod asociația trebuie să îndeplinească cerințele legate de situația economică și financiară menționate la art. 71 sau de capacitățile tehnice și profesionale menționate la art. 72, dacă acest fapt este justificat și se respectă principiul proporționalității. Orice condiție pentru executarea unui contract de către asociație, diferită de cele impuse participanților individuali, trebuie să fie, de asemenea, justificată și să respecte principiul proporționalității.”

Astfel, conform normei date, entitatea contractantă trebuie să indice în documentația de atribuire modul de îndeplinire a cerințelor de calificare. La fel, ar fi fost oportună indicarea documentelor ofertei în cazul asocierii, eventual care informații privind asocierea ar trebui prezentate, cum să fie elaborată garanția pentru ofertă. În cazul achizițiilor reglementate de Legea nr. 131/2015, aceste aspecte sunt incluse în Documentațiile standard.

În cadrul achizițiilor sectoriale, entitățile contractante sunt puse în situația de a elabora singure asemenea prevederi. Cu toate acestea, în procesul de monitorizare, nu am întâlnit cazuri în care grupurile de lucru să clarifice condițiile de depunere a ofertelor în cadrul asocierii.

4. *Formulare pentru ofertanți*

În cadrul achizițiilor sectoriale sau publice, ofertanții trebuie să depună o serie de documente ca să reflecte oferta depusă și capacitatea operatorului economic de a executa contractul. În cadrul achizițiilor reglementate de Legea nr. 131/2015, documentațiile standard includ toate formularele necesare în acest sens.

Normele metodologice conțin doar formularele pentru actele ce trebuie întocmite de entități contractante, nu și cele pentru ofertanți. Astfel, entitățile sunt puse în situația de elabora și adopta singure aceste formulare. Considerăm că acest lucru denotă un formalism excesiv, face mai dificilă munca membrilor grupului de lucru, în lipsa utilității practice.

Deși pct. 51 din Normele Metodologice prevede că grupul de lucru poate utiliza anexele suport din documentațiile standard pentru realizarea achizițiilor publice, această prevedere nu aduce valoare adăugată, deoarece grupurile de lucru puteau face acest lucru și în lipsa acestei referințe. Totuși, puține grupuri de lucru recurg la utilizarea formularelor din Documentația standard și nu cunoaștem care este motivul.

Practica arată că grupurile de lucru în achiziții publice nu sunt întotdeauna bine instruite și pregătite, sau cel puțin nu au timpul necesar pentru pregătirea detaliată a unei documentații de atribuire. Din acest motiv, Documentațiile Standard în cadrul achizițiilor publice sunt foarte utile. Grupurile de lucru doar le preiau în întregime, completează anunțul de participare de 2-3 pagini și lansează cu ele procedura de achiziție foarte ușor.

În cadrul achizițiilor sectoriale, grupurile de lucru sunt puse în situația de a căuta în multe documente, de a elabora de sine stătător formulare, sau de a căuta de unde să le preia, de a elabora documentația de atribuire. Normele Metodologice, în loc să-i ajute să găsească aceste informații, nu fac decât să repete prevederile Legii nr. 74/2020 și să-i direcționeze în alte părți și să-i pună să pregătească singuri documentația de atribuire.

5. *Modele de cerințe de calificare*

Legea nr. 131/2015 și Documentațiile Standard prevăd o serie de cerințe de calificare model, clasificate după caracteristicile întreprinderii la care se referă. În cadrul achizițiilor publice, cel mai frecvent, grupurile de lucru preiau cerințele de calificare pe care le consideră relevante din Legea nr. 131/2015 sau din Documentația Standard și le includ în Anunțul de participare.

Astfel de cerințe lipsesc în materie de achiziții sectoriale. Nici Legea nr. 74/2020, și nici Normele Metodologice nu oferă modele de cerințe de calificare. Astfel, membrii grupurilor de lucru trebuie să caute și să elaboreze de sine stătător astfel de cerințe. Acest lucru nu constituie neapărat o problemă pentru acele entități contractante care au grupuri de lucru foarte specializate și pregătite. Majoritatea grupurilor de lucru nu au însă o experiență atât de vastă, în condițiile în care Legea 74/2020 este relativ nouă, iar până la intrarea acesteia în vigoare, entitățile contractante nu cădeau sub incidența Legii 131/2015, și respectiv nici a cerințelor de calificare model din aceasta. Considerăm că ar fi fost util ca Normele Metodologice să vină aici cu un ajutor "metodologic", în loc să „îndemne” părțile implicate să aplice normele Legii 74/2020, prin circa 50 de referințe la aceasta.

6. *Legea 74/2020 nu prevede expres temeiurile de anulare a procedurilor de achiziție sectorială*

Lipsa acestei reglementări oferă entităților contractante o discreție nelimitată în anularea achizițiilor sectoriale. Este riscul ca entitățile contractante să anuleze achizițiile ori de câte ori nu doresc să atribuie contractul operatorului economic clasat pe primul loc.

Similar Legii nr. 131/2015 (art. 71), este necesară o listă exhaustivă cu temeiuri pentru anularea achiziției, astfel încât entitatea contractantă să poată anula achiziția doar la incidența respectivelor temeiuri.

Concluzii privind Normele Metodologice

În esență, achizițiile publice și achizițiile sectoriale, așa cum sunt reglementate la nivelul UE prin Directivele 2014/24/EU și 2014/25/EU au foarte multe în comun. Separarea lor s-a făcut mai mult în contextul istoric în care achizițiile sectoriale se fac de obicei în piețe cu monopoluri naturale și reglementarea lor la nivel de UE s-a făcut în mod treptat. La etapa actuală însă, reglementările acestor două tipuri de achiziții sunt foarte similare.

În acest context, suntem de părere că, în loc să elaboreze de la zero, și cu multe lacune aceste Norme Metodologice, Ministerul Finanțelor putea folosi experiența de reglementare a achizițiilor publice. Pentru achizițiile publice reglementate de Legea nr. 131/2015, există o bază normativă de acte subordonate legii care sunt bine lucrate, care au trecut testul timpului. Acestea puteau fi aplicate eficient, revizuite unde a fost cazul și ajustate realităților, cu cheltuieli mult mai reduse și în termeni mai restrânși. Eventual, puteau fi modificate actele normative existente pentru a le aplica simultan și achizițiilor sectoriale, și celor de utilități cum s-a făcut, de exemplu, cu Regulamentul cu privire la achizițiile de valoare mică.

Înțelegem că în spate poate fi tendința de a delimita cât mai mult posibil achizițiile sectoriale de cele publice în contextul în care, în cadrul achizițiilor sectoriale, multe entități contractante sunt întreprinderi private care, care ar avea nevoie de libertate mai mare.

Totuși, în esență, costul pentru achizițiile sectoriale ineficiente este în final suportat de consumatorul de rând. Acest lucru are loc, în primul caz, prin taxe și impozite mai mari sau servicii publice necalitative/mai puține, în al doilea caz, prin tarife mai mari la utilități sau servicii de utilități necalitative.

În contextul crizei energetice din ultimii ani, puțini au atras atenția la faptul că tarifele mari la gaze naturale livrate consumatorilor se datorează inclusiv costurilor de bază mari care sunt incluse în tariful de furnizare. La rândul său, aceste costuri de bază sunt formate din cheltuieli nejustificate / exagerate realizate în cadrul achizițiilor sectoriale, majoritatea fiind investiții făcute pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 74/2020.¹

Iată de ce, abordarea superficială de către Guvern și Ministerul Finanțelor a domeniului achizițiilor sectoriale, care se denotă inclusiv prin Normele Metodologice adoptate cu o serie de lacune nu face decît să perpetueze problemele din acest domeniu care afectează inclusiv consumatorii de utilități, adică toată populația Republicii Moldova.

¹ https://www.watchdog.md/wp-content/uploads/2019/09/Studiu-Moldovagaz-09-2019_compressed-1-1.pdf

CAPITOLUL 4

MONITORIZAREA DECIZIILOR ANSC ÎN PRIVINȚA ACHIZIȚIILOR SECTORIALE

În cadrul monitorizării deciziilor Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC) s-a constatat o abordare similară pe care o are Agenția atât față de achizițiile publice cât și cele sectoriale. Argumentele care stau la baza deciziilor ANSC pe achizițiile sectoriale sunt în fond aceleași ca și cele în cauzele privind achizițiile sectoriale. Considerăm această abordare a fi una corectă și consecventă, ea permite o predictibilitate mai mare pentru participanții la achizițiile publice și sectoriale, contribuie la formarea unei practici unitare în domeniu și la reglementarea achizițiilor sectoriale într-un mod similar cu cele publice.

O excepție în acest sens este problema semnăturii electronice, asupra cărei ne-am expus pe scurt mai sus în acest raport, dar și am scris un [articol](#).

Mai jos prezentăm o serie de analize ale ANSC importante achizițiilor sectoriale:

[Decizia Nr. 03D-650-23 din 22.09.2023](#) a fost emisă de ANSC urmare a examinării unei spețe în care contestația a fost formulată de un operator economic care la fel este o entitate contractantă – ÎS "Poșta Moldovei". Ultima a participat la o achiziție de servicii poștale, însă în loc să indice un preț fix în ofertă, a indicat că va aplica tarifele aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. ANSC a constatat că această ofertă este neconformă și lipsită de fermitate, or în respectivele tarife se face referință la preț diferit în dependență de masa ("greutatea") trimiterii poștale. Respectiv ÎS "Poșta Moldovei" nu a propus un preț fix pentru fiecare serviciu cerut în care nu se includea diferențierea pe masă. Mai mult, Î.S. "Poșta Moldovei" și-a rezervat dreptul de a majora unilateral prețurile, fapt inadmisibil în cadrul unei achiziții sectoriale. Argumentul ce ține de tarife fixe nu a fost reținut pe motiv că Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 permite furnizorilor să negocieze și prețuri individuale. La caz, luând în considerare volumul mare de scrisori pe care entitatea contractantă („Apă-Canal Chișinău” SA), urmează să le expedieze, ar fi putut obține un preț mai bun decât cel prestabilit în tarifele standard.

În [Decizia Nr. 03D-678-23 din 04.10.2023](#), ANSC a analizat o altă situație legată de tarife. În speță, ÎM "Parcul Urban de Autobuze" a cerut oferte de la furnizorii de combustibil pentru procurarea de motorină și benzină. Întrucât prețurile la aceste produse diferă de la o zi la alta în dependență de tarifele maxime stabilite de ANRE, grupul de lucru a cerut ca ofertanții să prezinte ofertele cu prețurile din data de 20.07.2023, plus un discount care deja să fie preluat și aplicat în fiecare din zilele la care entitatea contractantă procură carburanți raportat la prețul maxim al ANRE pentru ziua respectivă. Unul dintre ofertanți a greșit și a utilizat prețurile de la altă dată, fapt care a dus la alterarea rezultatelor concursului, motiv din care a fost descalificat, iar ANSC a susținut decizia entității contractante:

În Decizia [Nr. 03D-768-23 din 23.11.2023](#), ANSC a examinat o contestație formulată în limba rusă:

Conform art. 83 alin. (4) din Legea nr. 131/2015 "Contestația se depune în formă scrisă, în limba română". Astfel, contestația depusă în altă limbă, în speță în rusă nu întrunește condițiile legii și ANSC urma să solicite rectificarea de la contestator a respectivei neconformități. Înțelegem că ANSC a încercat să faciliteze accesul la procedura de contestare pentru un operator economic din Ucraina, însă acest lucru contravine normei indicate mai sus și poate cauza pe viitor situații de discriminare. Or nu este exclus că la un moment dat, un operator economic din Ucraina va depune o contestație în limba ucraineană, sau altul din Germania va depune o contestație în germană și tot așa. Și dacă în respectivele cazuri ANSC va solicita traducerea contestației, atunci acei contestatari ar putea invoca tratament discriminatoriu în comparație cu contestatarul din speța dată.

Chiar dacă Consilierii cunosc mai multe limbi internaționale, credem că cerințele impuse de lege privind limba contestației trebuie respectate. Dacă legiuitorul a inclus cerința cu privire la limba în care se scrie contestația, înseamnă că ea își are un rost și trebuie respectată de toți, inclusiv ANSC. Iar traducerea a 2-3 pagini de contestație în limba română (câte le-a scris contestatorul în speța dată) nu poate constitui un impediment semnificativ care ar bloca accesul la procedura de contestație. Iar la etapa de executare a contractului, un operator economic străin oricum ar avea nevoie de asistența unui traducător. De altfel, operatorii economici din Republica Moldova care participă la proceduri de achiziție din alte state decât România, la fel, sunt nevoiți să-și traducă documentele în limbile statelor respective, nemaivorbind de traducerea contestațiilor la acele proceduri.

Aceeași problemă a fost și cu ședința de examinare a contestației, unde reprezentantul contestatorului a vorbit doar în limba rusă, fără asistența vreunui traducător. Credem că această abordare a unor operatori economici străini este nepotrivită și chiar disprețuitoare la adresa limbii române și stătalității Republicii Moldova.

În [Decizia Nr. 03D-204-24 din 09.04.2024](#), ANSC a analizat câteva aspecte ce țin de experiența similară în baza unui contract în cadrul căruia o parte a lucrărilor au fost subcontractate. ANSC a reținut că, chiar dacă antreprenorul general subcontractează o parte din lucrări, la evaluarea experienței sale similare se va lua în considerare valoarea totală a lucrărilor recepționate de Beneficiar, inclusiv cele executate de subcontractor. În același timp, subcontractorul pentru a proba executarea lucrărilor urmează să prezinte dovezi care să confirme că a executat lucrările.

În speța dată, contestatarul a adus argumente care ridică dubii privind natura fictivă a contractului de subantrepriză prezentat de ofertant. Și în aceste cazuri, entitatea contractantă trebuie să solicite mai multe documente justificative, nu doar contractul și procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor (în cazul când în el nu este menționat subcontractantul) pentru a se asigura de experiența operatorului economic. Or, există riscuri de prezentare a actelor simulate de participanți pentru probarea experienței

similare, lucru ce poate fi contracarat prin solicitarea suplimentară de documente suport.

Totodată, acest exemplu arată importanța aplicării Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici și achizițiilor sectoriale. Acest mecanism are un rol important de prevenție a falsificării documentelor de către operatorii economici de teama includerii în lista de interdicție. În lipsa lui însă, tentația pentru unii operatori economici de a prezenta acte false este mai mare.

În [Decizia Nr. 03D-218-24 din 12.04.2024](#), ANSC a notat că entitățile contractante pot utiliza formularele model din documentația standard a achizițiilor reglementate de Legea nr. 131/2015:

Un alt aspect interesant în Decizia menționată este constatarea faptului că ofertantul de pe primul loc – “Metalica-Zuev” SRL, care este contestatar a fost descalificat pentru necorespunderea bunurilor propuse cu specificația tehnică și a fost atribuit contractul ofertantului “Resacons-STR” SRL de pe locul II, care a indicat în specificațiile tehnice că va livra bunurile cerute de la producătorul/importatorul “Metalica-Zuev” SRL. Iar ca documente confirmate “Resacons-STR” SRL a prezentat certificate de conformitate pe care le-a luat din SIA RSAP MTender din ofertele “Metalica-Zuev” SRL, prezentate la alte proceduri.

Această speță relevă problema că unii operatori economici pregătesc ofertele la achizițiile de bunuri fără a se asigura că vor putea cu adevărat să livreze bunurile pe care le propun. Iar ca dovadă, prezintă doar niște acte găsite pe internet, încercând la etapa de executare a contractului să se “înțeleagă” cu entitatea contractantă să accepte ceea ce ei reușesc să găsească. În acest fel, este afectată concurența și există riscuri serioase ca bunurile livrate să fie de o calitate mai joasă sau chiar total nepotrivite necesităților beneficiarilor. Iată de ce, după cum relevă și ANSC în speța menționată, entitatea contractantă trebuie să examineze în mod temeinic și sub toate aspectele ofertele. Or, spre deosebire de achizițiile publice, unde în caz de neexecutare, entitatea contractantă poate solicita includerea operatorilor economici în lista de interdicție pentru o executare necorespunzătoare, acest mijloc, din păcate, lipsește în cadrul achizițiilor sectoriale.

În [Decizia Nr. 03D-241-24 din 22.04.2024](#) ANSC a explicat că, similar achizițiilor publice, în cadrul achizițiilor sectoriale, ofertanții pot depune o declarație pe proprie răspundere actualizată care confirmă că operatorul economic îndeplinește cerințele de calificare, iar documentele în acest sens pot fi prezentate la solicitarea de clarificări.

Problema este că nici Legea nr. 74/2020, nici Normele Metodologice, și nici un alt act normativ, nu prevăd un formular pentru o astfel de declarație. În aceste circumstanțe, unii operatori economici, ca în cazul de față, folosesc modelele DUAE folosite pentru achizițiilor publice. Apreciem că aceasta este o măsură eficientă, atâta timp cât Guvernul/Ministerul Finanțelor întârzie să introducă formulare universale pentru achizițiile sectoriale.

În același timp, nu este clar în care circumstanțe poate fi aplicat art. 69 alin. (4) din Legea nr. 74/2020, atunci când art. 70 alin. (6) din aceeași lege nu este aplicabil (din cauza lipsei declarației în cauză).

În [Decizia Nr. 03D-639-23 din 18.09.2023](#), ANSC a examinat situația în care un operator economic nu a prezentat declarația dată și nici careva din documentele de calificare, indicând că înainte de a fi descalificat, entitatea contractantă urma să-i solicite clarificări în baza art. 69 alin. (4) din Legea nr. 74/2020. Agenția a constatat că în lipsa respectivei declarații, operatorul economic nu poate să suplimenteze documentele justificative lipsă.

Termenul de așteptare nereglementat corespunzător

O problemă evidențiată în legătură cu contestațiile pe marginea achizițiilor sectoriale este reglementarea ineficientă a termenului de așteptare înainte de încheierea contractului. Conform art. 65 alin. (1) din Legea nr. 74/2020 "(1) Contractele de achiziții/acordurile-cadru care intră în sfera de aplicare a prezentei legi pot fi încheiate numai după împlinirea termenelor de așteptare de 11 zile de la data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire."

Acest termen de așteptare este necesar pentru a permite celorlalți operatori economici participanți la licitație să depună contestații, excluzând riscul încheierii unui contract până la examinarea contestațiilor la ANSC. Contractul nu poate fi încheiat nici în perioada de examinare a contestației.

Legiuitorul a omis faptul că termenul de depunere a contestațiilor la o parte din proceduri este de 5 zile, și nu de 10 zile. Conform art. 83 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 131/2015 (care se aplică achizițiilor sectoriale în baza art. 87 alin. (2) din Legea nr. 74/2020), termenul de depunere a contestației este de 5 zile pentru achizițiile a căror valoare estimată este mai mică de pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3) din aceeași lege. Astfel, la o parte din achizițiile sectoriale, deși nu se depun contestații, entitățile contractante sunt impuse de lege să mai aștepte 5 zile pînă a putea încheia contractul, într-un mod lipsit de sens și eficiență.

În cazul Legii nr. 131/2015, legiuitorul a făcut distincție dintre achizițiile pentru care termenul de contestare este 5 zile, față de cele pentru care termenul de contestare este de 10 zile, și a indicat termenul de așteptare de 6 și respectiv 11 zile: Art. 32 alin. (1):

„(1) Contractele de achiziții publice care intră în sfera de aplicare a prezentei legi pot fi încheiate numai după împlinirea termenelor de așteptare de:

a) 11 zile de la data transmiterii comunicării prin SIA „RSAP” privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire – în cazul în care valoarea estimată, conform prevederilor art. 4, a contractului respectiv este egală cu sau mai mare decît pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3);

b) 6 zile de la data transmiterii comunicării prin SIA „RSAP” privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire – în cazul în care valoarea estimată, conform prevederilor art. 4, a contractului respectiv este mai mică decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3).”

Cât privește situația în cazul în care se depune o singură ofertă, Legea nr. 131/2015 prevede că nu se aplică termenul de așteptare, iar Legea nr. 74/2020, la moment, nu prevede această excepție. Aceasta urmează să intre în vigoare începând cu 08.11.2024, când va intra în vigoare Legea nr. 291/2023.

CAPITOLUL 5

PROBLEME POSIBILE, SOLUȚII ABORDATE DE ENTITĂȚILE CONTRACTANTE

În cadrul mesei rotunde organizate de AGER la data de 15 mai 2024, entitățile contractante au abordat o serie de probleme cu care se confruntă în activitatea de zi cu zi. Ne manifestăm speranța că acestea vor fi luate în considerare și analizate de decidenți, în scopul eliminării deficiențelor ce reduc eficiența activității desfășurate de entitățile contractante și asigurării necesităților de aprovizionare, care au impact asupra asigurării necesităților consumatorilor.

Enumerăm următoarele probleme sesizate:

1

Dificultatea operatorilor economici din străinătate de a depune oferte direct în sistemul SIA RSAP Mtender. Dacă operatorii economici din Uniunea Europeană pot depune oferte în Mtender, deoarece au semnătură electronică, operatori din alte state non-UE, inclusiv SUA, care nu dispun de semnătură electronică, sunt nevoiți să apeleze la companii locale intermediare sau birouri de avocați pentru a depune oferte în sistemul Mtender. Acest lucru ar face dificilă participarea pe larg a operatorilor economici străini la achizițiile sectoriale.

Comentariu din partea AGER: De fapt, cel puțin una dintre platformele de achiziții de acces la SIA RSAP MTender, și anume <https://e-licitatie.md/>, permite logarea fără semnătură electronică. Operatori economici străini pot participa la achizițiile publice sau sectoriale din Republica Moldova organizate prin SIA RSAP MTender. Spre exemplu, la licitația nr. ocds-b3wdp1-MD-1671626570535, a depus ofertă operatorul economic din Ucraina Нефтегазмонтаж, care nu deținea semnătură electronică emisă de o autoritate dintr-un stat membru UE sau de autoritățile din Republica Moldova”. La examinarea unei contestații pe acest aspect,, [ANSC a decis că nu e motiv de respingere a ofertei](#). Echipa AGER a scris și un [articol](#) despre problemele legate de obligativitatea utilizării semnăturii electronice în achizițiile sectoriale.

2

Dificultatea de a desfășura achiziții sectoriale prin procedura acordului-cadru. Pe de o parte, aceasta se datorează lipsei funcționalităților respective ale sistemului Mtender. Pe de altă parte, entitățile susțin că ar fi imposibil să se enumere toate bunurile de care ar putea avea nevoie la un moment dat în viitor și să obțină oferte pentru ele. A fost adus exemplul achizițiilor de piese, cu precizarea că este imposibil să se enumere toate piesele pentru toate echipamentele pentru care ar putea

apărea necesitate în viitor. Din acest motiv, entitățile recurg, în anumite situații, la contracte directe, negocieri fără publicare etc.

Comentariu din partea AGER: În acordul-cadru pot fi prevăzute principalele piese, bunuri care pot fi necesare a fi achiziționate pe durata lui, iar dacă pe parcurs apar necesități noi, poate fi efectuată o achiziție separată pentru ele.

3

Premier Energy susține că legislația nu prevede clar cum ar trebui să fie grupate achizițiile după codurile CPV. În cazul achizițiilor publice, este prevăzut că bunurile, serviciile sau lucrările pentru care coincid primele trei cifre ar trebui grupate împreună la lansarea unei proceduri de achiziție. Pentru achizițiile sectoriale, acest lucru nu este specificat. Serviciile de vulcanizare ajung sub același CPV ca și piesele și alte tipuri de servicii, care nu sunt similare. Totuși, urmând logica aplicabilă pentru achizițiile publice, acestea ar urma a fi achiziționate prin aceeași procedură de achiziție, iar entitatea contractantă s-ar găsi în situația de a grupa împreună servicii în esență diferite, ceea ce ar fi irelevant.

4

Calcularea valorii estimate ar fi, în viziunea Premier Energy, dificilă pentru achizițiile de echipamente care nu se găsesc pe piață, în special atunci când este vorba despre entități contractante reglementate. Entitățile contractante reglementate au planurile de activitate stabilite pentru un an, respectiv, de la aceștia se așteaptă ca în decursul aceluiași an să includă în planurile de achiziție necesitățile de bunuri, servicii și lucrări, după estimarea valorii estimative pentru acestea, iar ulterior să lanseze procedurile de achiziție, să încheie contractele și să obțină livrări. Studiile de piață pentru echipamentele care nu sunt disponibile pe piață consumă foarte mult timp. Acesta ar implica stabilirea exactă a necesităților și specificațiilor pentru echipamente, solicitarea de oferte de la producătorii/furnizorii acestor echipamente, de regulă din afara țării, în baza specificațiilor, analiza ofertelor, iar ulterior estimării, includerea în planul de achiziții și lansarea procedurii de achiziție, obținerea ofertelor, atribuirea contractului etc. Parcurgerea acestor etape nu garantează că prețul va rămâne neschimbat până la inițierea unei proceduri de achiziție. În condițiile în care timpul este insuficient pentru a parcurge toate aceste etape, entitățile contractante apelează la date statistice privind costurile din anii precedenți, atunci când au astfel de date disponibile.

Curtea de Conturi atrage atenția la cum se desfășoară procedura de achiziție, de la planificare, și până la încheierea contractului și executare. Ei sugerează că se poate scrie o interpelare la Serviciul Vamal, pentru că ei au foarte multe statistici pentru estimarea prețurilor.

Comentariu din partea AGER: Problema invocată nu ține de domeniul achizițiilor publice ci de reglementarea domeniului energetic. Operatorii din sistemul energetic sunt impuși să elaboreze și supună aprobării de ANRE planurile de investiții. Atunci când se realizează o astfel de achiziție, studiul pieței este o etapă indispensabilă, chiar dacă implică mult efort. Considerăm că orice achiziții strategice sunt planificate, începând cu etapa de concept și până la definirea exactă a necesității și fezabilității investiției cu mai mulți ani înainte, respectiv o parte din munca pregătitoare se face mai devreme de adoptarea bugetului entității pentru anul în care se va desfășura achiziția. Anumite întârzieri vor fi justificate, astfel încât să nu existe dubii în privința diligenței și prudenței persoanelor responsabile de realizarea achizițiilor. În acest mod, nu considerăm că organele de control vor putea învinui entitatea de neîndeplinire corespunzătoare a atribuțiilor sau de utilizarea defectuoasă a mijloacelor financiare.

5

Premier Energy a sesizat problema lipsei reglementării cu privire la marja pentru ofertele inacceptabile în achizițiile sectoriale. În achizițiile publice, această marjă este de 30%, adică o ofertă poate fi considerată acceptabilă dacă valoarea acesteia nu depășește valoarea estimată cu mai mult de 30%. În achizițiile sectoriale, această marjă lipsește, respectiv entitatea contractantă ar urma să anuleze procedura pentru orice depășire, chiar și de 1 leu.

Comentariu din partea AGER: Faptul că Legea nr. 74/2020 nu stabilește un prag maxim până unde pot merge ofertele nu înseamnă că entitățile contractante trebuie să respingă orice ofertă care depășește valoarea estimată a achiziției. Credem că dacă valoarea ofertei depășește valoarea estimată a achiziției în limite rezonabile (care ar urma a fi stabilite în fiecare caz în parte de entitatea contractantă), atunci entitatea contractantă ar putea să accepte oferta respectivă. Totuși, suntem de acord că ar fi utilă reglementarea acestei marje, pentru a reduce din discreția foarte vastă a entităților contractante în astfel de cazuri.

6

Reprezentanții Parcului Urban de Autobuze au invocat lipsa pârghiilor legale în vederea verificării veridicității actelor de import a bunurilor. Reprezentanții entității au suspiciuni în legătură cu veridicitatea actelor prezentate de unii operatori economici privind importul bunurilor livrate. A fost adus exemplul achizițiilor de soluție AdBlue, despre care au suspiciuni că ar fi contrafăcută în RM, deși operatorii economici au prezentat acte privind importul unor bunuri de acest fel. În rezultat, piesele se defectează. Pe de alt parte, entitatea nu are drept de acces la datele vamale privind produsele importate, în RM, nimeni nu poate

efectua aceste expertize. Reprezentanții entității au susținut că producătorul nu a răspuns la interpelările lor pentru a confirma că au vândut într-adevăr furnizorului bunurile care au fost livrate către entitate.

Comentariu din partea AGER: Entitatea contractantă ar putea efectua o expertiză în afara țării și ar putea insista prin mai multe solicitări la producător pentru a obține confirmarea autenticității produselor care i-au fost livrate. Faptele descrise de reprezentanții entității sunt pasibile de pedeapsă penală, prin urmare, entitatea ar urma să sesizeze organele de urmărire penală în acest sens. În cadrul unui dosar penal, organele penale ar putea verifica inclusiv informațiile privind importul produselor și stabili autenticitatea actelor prezentate de furnizor.

7

Entitățile contractante găsesc dificilă aplicarea procedurilor competitive în situațiile calificate de membrii grupurilor de lucru ca fiind urgente. Aceștia motivează prin necesitățile stringente și termenele aferente procedurilor de achiziție competitive. Un exemplu oferit a fost acela al achizițiilor neplanificate de la Termoelectrica. Termoelectrica lansează astfel de proceduri în situații de urgență, apoi de la organele de control și se reproșează că au încălcat procedura. Reprezentantul Curții de Conturi a subliniat că orice decizie de achiziție trebuie reflectată în planul de achiziții inițial, fie prin modificări ulterioare la plan. Curtea de Conturi este preocupată de numărul foarte mare de proceduri de negociere fără publicarea prealabilă, reprezentantul instituției consideră că aceștia ar trebui să recurgă la alte proceduri înainte de a iniția procedura de negociere. De asemenea, ei consideră că o singură procedură competitivă, până la inițierea negocierii fără publicare, ar putea să nu fie suficient. Ei admit că există anumite situații excepționale, care justifică recurgerea la NFP, dar acest lucru nu trebuie să devină o regulă.

Comentariu din partea AGER: Suntem de acord cu argumentele reprezentantului Curții de Conturi și probabil că o soluție ar fi ca decizia de a recurge la NFP să fie supusă unui control din partea unui organ al statului (fie ANSC, fie AAP). Astfel ca înainte ca o entitate contractantă să poată organiza o procedură NFP, aceasta să aibă aprobarea unui organ, iar fără acea aprobare să nu se admită organizarea NFP. Alternativ, aplicarea de Agenția Achiziții Publice a sancțiunilor pentru cazurile constatate de aplicare nejustificată a NFP ar putea fi o soluție pentru descurajarea abuzurilor de NFP.

8

Regia Transport Electric menționează că la procurarea unor piese pentru troleibuze, componența acestora este foarte importantă pentru a asigura compatibilitatea cu rețelele de care dispun, însă aceste informații reprezintă secret comercial. Se depun oferte cu anumiți parametri, care

pot să corespundă parametrilor ce țin de lungime/lățime/adâncime etc, dar în ceea ce ține de componență, acesta e secret comercial. Acest aspect ar avea relevanță, deoarece unele astfel de piese pot dăuna liniei electrice sau altor echipamente, dacă materialele nu sunt compatibile. Reprezentanții Termoelectrica afirmă că situația este similară pentru unele achiziții realizate de ei, spre exemplu achiziția pentru procurarea reagenților chimici necesari pentru stabilizarea și menținerea regimului chimic al apei și aburului la utilajul energetic de presiune medie, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1708352879206](#). În cadrul acestei achiziții, s-a solicitat o cantitate de amine pentru neutralizare, necesare pentru etapa de testare. Potrivit acestora, tipul aminelor necesare nu este cunoscut de entitate, din acest motiv este necesar ca acestea să fie puse la dispoziție de furnizor.

Comentariu din partea AGER: Legea nr. 74/2020 deja conține mai multe prevederi care reglementează posibilități de păstrare secretă/confidențială a informațiilor care constituie secret comercial - art. 31, art. 61 alin. (5), art. 69 alin. (2), art. 84 alin. (2), iar 08.11.2024 vor intra în vigoare suplimentar și art. 49 alin. (3) și art. 64 alin. (4/1).

Însă protecția secretelor comerciale are anumite limite rezonabile stabilite de interesul entității contractante de a obține bunuri/servicii/lucrări de calitate care corespund necesităților acesteia. Dacă aspectele legate de secrete comerciale nu țin nemijlocit de cerințele/necesitățile autorității contractante și conformitatea poate fi dovedită prin aspecte care nu constituie secret comercial atunci acest lucru și trebuie făcut pentru a proteja secretele comerciale. În caz contrar, ofertanții trebuie să prezinte informația necesară chiar dacă ea conține secrete comerciale, iar EC urmează să protejeze respectiva informație contra terților. Nesolicitarea sau neprezentarea unor informații esențiale pentru contract doar din motivul că respectivele informații constituie secret comercial încalcă principiul utilizării eficiente a banilor publici. Or există riscul ca din cauza necunoașterii unor aspecte EC să fie pusă în situația de a contracta lucrări/bunuri/servicii care nu corespund necesităților acestora. Chiar dacă solicitarea respectivelor informații confidențiale ar reduce din numărul de ofertanți, acest lucru este justificat și nu încalcă principiul concurenței întrucât interesul în protecția contra contractării unor bunuri/servicii/lucrări care nu corespund necesităților EC este mai presus decât interesul în protejarea unor secrete comerciale.

9

Reprezentanții Premier Energy susțin că raportarea achizițiilor de valoare mică în sistemul Mtender reprezintă o etapă care necesită consum excesiv de timp și resurse umane. La raportarea achizițiilor de valoare mică, se raportează fiecare linie de pe factură separat, iar pentru fiecare raportare se introduce codul fiscal al entității și alte informații repetitive. Recomandarea ar fi să fie simplificată această procedură, să nu se solicite atât de multe date. O soluție la care ar putea recurge CTIF ar fi introducerea în Mtender a informațiilor despre toți operatorii economici din țară, astfel încât să nu fie necesară introducerea din nou a tuturor a acestor date la raportarea AVM. Pe de altă parte, o soluție ar putea fi integrarea datelor din sistemul e-factură în sistemul Mtender, astfel încât datele să ajungă în Mtender automat. Totuși, în această situație, nu ar fi disponibile date pentru fiecare linie din facturi.

10

Reprezentantul Moldovatransgaz a invocat că nu pot include în lista de interdicție un operator economic care nu execută corespunzător atribuțiile din contracte. Dl Gheorghe Ghidora, consilier ANSC, a afirmat că lipsa reglementării detaliate oferă flexibilitate entităților contractante. D-lui consideră că lista de interdicție nu trebuie inclusă în legislația sectorială, ci ei pot să constate prin proceduri interne dacă nu s-au respectat obligațiile de către operatorii economici în vederea excluderii operatorilor economici din procedura de achiziție. Entitățile pot alege să facă referire la temeiurile de excludere din Legea 131/2015, respectiv pot apela la cerințele de calificare prevăzute de aceeași lege. Entitățile contractante ar avea dreptul să indice în anunț că va aplica motivele de excludere din legea 131/2015.

11

Premier Energy SRL și Poșta Moldovei au adus în discuție problema participării la procedurile de achiziții sectoriale a companiilor reglementate, care prestează servicii la prețuri reglementate. Aceste companii nu au libertatea de a stabili prețurile individual, prețurile fiind stabilite de Agenție, iar dacă autoritatea de reglementare modifică prețul, atunci sunt nevoiți și ei să modifice prețurile.

Comentariu din partea AGER: Nu există nici o piedică pentru entitatea contractantă ca să stabilească alți factori de evaluare decât prețul pentru atribuirea contractului. Iar în caz de existență a unui singur furnizor să încheie contract direct prin NFP.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Modificările la Legea 74/2020 au adus unele îmbunătățiri, în special în ceea ce privește reglementarea atribuțiilor Agenției Achiziții Publice referitoare la sectorul achizițiilor de utilități, inclusiv stabilirea competențelor de monitorizare a procedurilor de achiziții sectoriale, instruirea și acordarea suportului metodologi, analiza statistică a achizițiilor sectoriale, elaborarea și publicarea rapoartelor privind achizițiile sectoriale. Astfel, a fost eliminată o lacună de reglementare ce cauza confuzii și incoerență pentru entitățile ce se pomeniseră în situația de a aplica o lege nouă, în lipsa unei autorități care să coordoneze, monitorizeze toate aceste procese și să ofere consiliere.

Pe de altă parte, în continuare, lipsește o mare parte din legislația secundară necesară pentru desfășurarea achizițiilor sectoriale. Această problemă adâncește și mai mult neclaritățile și inconsecvențele în aplicarea Legii nr. 74/2020. Astfel, în lipsa formularelor standard, în lipsa unor reglementări clare ce trebuie să fie prevăzute în legislația secundară, entitățile contractante adoptă fiecare propria abordare cu privire la aspectele reglementate. Acest lucru duce la un haos juridic, unde nici măcar nu este clar dacă acțiunile entităților contractante sunt legale sau nu. În rezultatul activității de monitorizare, constatăm că, în continuare, sunt admise numeroase erori și practici ineficiente în desfășurarea achizițiilor sectoriale, ce reies și din cele relatate în acest raport.

Pentru a îmbunătăți sistemul achizițiilor sectoriale, intervenim cu următoarele recomandări:

1. Adoptarea cadrului legal normativ secundar aplicabil achizițiilor sectoriale

În mod special este necesar a fi reglementate:

- ▶ Aplicabilitatea reglementărilor privind lista de interdicție achizițiilor sectoriale
- ▶ Reglementarea exhaustivă a temeiurilor de anulare a unei proceduri de achiziție sectorială
- ▶ Documentația standard aplicabilă achizițiilor sectoriale
- ▶ Modele de formulare pentru achizițiile sectoriale
- ▶ Modul de organizare a achizițiilor sectoriale de lucrări
- ▶ Modul de ajustare a valorii contractelor de achiziții sectoriale
- ▶ Impunerea unui mecanism de verificare ex-ante a procedurilor NFP

2. Instruirea personalului din cadrul entităților contractante în domeniul achizițiilor sectoriale

În acest sens, optăm pentru elaborarea de către Ministerul Finanțelor a unui curriculum și metodologie de instruire a personalului responsabil de achizițiile sectoriale. Ca, ulterior, acestea să fie utilizate de Agenția Achiziții Publice (și Sectoriale) în desfășurarea instruirilor pentru personalul din cadrul entităților contractante în domeniul achizițiilor sectoriale. Aceste instruiți vor pregăti personalul responsabil în cunoașterea și aplicarea legislației relevante dar și va contribui la formarea unei practice unitare în rândul entităților contractante cu privire la aplicarea Legii nr. 74/2020.

3. Instituirea obligației de desfășurare a achizițiilor sectoriale prin SIA RSAP

Sistemul MTender dezvoltat pentru achizițiile publice guvernate de Legea nr. 131/2015 oferă un nivel înalt de transparență și eficiență în desfășurarea achizițiilor. Deși acesta are mai multe lacune, la moment este una dintre cele mai avansate structuri de guvernare electronică ce a contribuit în mod esențial la îmbunătățirea achizițiilor publice. Pledăm pentru faptul ca această unealtă să fie aplicată și achizițiilor sectoriale guvernate de Legea nr. 74/2020, cu atât mai mult cu cât pentru acest lucru nu este necesar de a crea o platformă nouă ci doar de a obliga prin lege ca entitățile contractante să desfășoare achizițiile prin intermediul SIA RSAP (Mtender).

4. Reducerea termenelor de desfășurare a achizițiilor sectoriale din Legea nr. 74/2020

Legea nr. 74/2020 urmează să ofere o mai mare flexibilitate în stabilirea termenelor de desfășurare a achizițiilor sectoriale. Dacă achizițiile sectoriale vor fi efectuate prin SIA RSAP (MTender), care permite notificarea în timp real a operatorilor economici despre procedurile de achiziție lansate pe domeniul lor de activitate, nu va mai fi necesar un termen lung pentru pregătirea și depunerea ofertelor. Procesul de pregătire a ofertelor, în special în cazul achizițiilor de o simplitate redusă nu consumă mult timp, iar dacă autoritatea contractantă publică și modele de formulare este nevoie de și mai puțin timp.

5. Conferirea pentru entitățile contractante a dreptului de accesare directă a informațiilor despre operatorii economici relevante achiziției (de la Serviciul Fiscal de Stat, de la Serviciul Vamal, de la Agenția pentru Guvernare Electronică)

Sunt operatori economici care au restanțe la bugetul public național, sau prezintă documente falsificate eronate și atunci entitățile contractante au nevoie de posibilitatea de a verifica aceste informații în mod direct de la autoritățile publice competente. În acest mod, entitățile contractante vor avea posibilitatea de a face o verificare mai minuțioasă a eligibilității ofertanților.

6. Simplificarea procedurii de raportare a AVM

La raportarea achizițiilor de valoare mică, se raportează fiecare linie de pe factură separat, iar pentru fiecare raportare se introduce codul fiscal al entității și alte informații repetitive. Recomandarea ar fi să fie simplificată această procedură, să nu se solicite atât de multe date. O soluție la care ar putea recurge CTIF ar fi introducerea în Mtender a informațiilor despre toți operatorii economici din țară, astfel încât să nu fie necesară introducerea din nou a tuturor a acestor date la raportarea AVM. Pe de altă parte, o soluție ar putea fi integrarea datelor din sistemul e-factură în sistemul Mtender, astfel încât datele să ajungă în Mtender automat. Totuși, în această situație, nu ar fi disponibile date pentru fiecare linie din facturi.

7. Reglementarea unei marje de apreciere a ofertelor inacceptabile în achizițiile sectoriale

În achizițiile publice, această marjă este de 30%, adică o ofertă poate fi considerată acceptabilă dacă valoarea acesteia nu depășește valoarea estimată cu mai mult de 30%. Legea 74/2020 privind achizițiile sectoriale nu prevede această marjă, ceea ce lasă loc de interpretări. În timp ce unii specialiști interpretează că o ofertă care depășește valoarea estimată chiar și numai cu un leu va fi respinsă, alții nu sunt de acord cu această opinie. Considerăm că ar fi utilă reglementarea acestei marje, pentru a reduce din discreția foarte vastă a entităților contractante în astfel de cazuri.

8. Eliminarea discrepanțelor în legătură cu termenele de așteptare

Conform art. 65 alin. (1) din Legea nr. 74/2020 "(1) Contractele de achiziții/acordurile-cadru care intră în sfera de aplicare a prezentei legi pot fi încheiate numai după împlinirea termenelor de așteptare de 11 zile de la data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire." Legiuitorul a omis faptul că termenul de depunere a contestațiilor la o parte din proceduri este de 5 zile, și nu de 10 zile. Conform art. 83 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 131/2015 (care se aplică achizițiilor sectoriale în baza art. 87 alin. (2) din Legea nr. 74/2020), termenul de depunere a contestației este de 5 zile pentru achizițiile a căror valoare estimată este mai mică de pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3) din aceeași lege. Astfel, la o parte din achizițiile sectoriale, deși nu se depun contestații, entitățile contractante sunt impuse de lege să mai aștepte 5 zile pînă a putea încheia contractul, într-un mod lipsit de sens și eficientă. Astfel, considerăm necesară reducerea termenului de așteptare pentru achizițiile sectoriale sub pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3) la 6 zile.

AGER

ASOCIATIA PONTILUI GUVERNAREI EFICIENTE SI RESPONSABILA